



PREZES
REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ
W KATOWICACH

Katowice, 23 sierpnia 2017 r.

Znak: WK-610/13/4/18

Pan
Łukasz Stachera
Wójt Gminy
Poraj

Wystąpienie pokontrolne

Inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach przeprowadzili w dniach od 21 marca do 23 maja 2018 r. kontrolę kompleksową gospodarki finansowej Gminy Poraj za okres od 1 stycznia 2014 r. do 23 maja 2018 r.

Ustalenia kontroli zawarte zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 28 czerwca 2018 r., którego jeden egzemplarz pozostawiono w jednostce kontrolowanej.

Poniżej przedstawiam poszczególne nieprawidłowości, wskazując wnioski zmierzające do ich usunięcia i usprawnienia badanej działalności oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowe wykonywanie czynności służbowych, stosownie do art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 561).

W zakresie zaciągania i regulowania zobowiązań oraz długu publicznego:

- *W dniu 9 listopada 2017 r. zawarto umowę kupna prawa użytkowania wieczystego nieruchomości stanowiących własność Skarbu Państwa o łącznej powierzchni 5,8540 ha, położonych w miejscowości Jastrząb, wraz z przeniesieniem własności budynków, budowli i urządzeń znajdujących się na gruncie, w której cenę zakupu rozłożono na raty w sposób niezgodny z limitami wydatków zaplanowanymi na ten cel w poszczególnych latach w Wykazie Przedsięwzięć stanowiącym załącznik do Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Poraj na lata 2017 - 2030 przyjętej uchwałą Nr 237(XXVII)16 Rady Gminy Poraj z dnia 16 grudnia 2016 r. (ze zmianami).*

W powyższej umowie cenę sprzedaży w kwocie 1.922.799,39 zł brutto rozłożono na oprocentowane raty w następujący sposób:

- 167.799,39 zł brutto płatność do dnia zawarcia umowy w roku 2017,
- 605.000,00 zł brutto płatność do dnia 30.01.2018 r.,
- 400.000,00 zł brutto płatność do dnia 30.01.2019 r.
- 400.000,00 zł brutto płatność do dnia 30.01.2020 r.
- 350.000,00 zł brutto płatność do dnia 30.01.2021 r.

Zgodnie natomiast z ww. Wykazem Przedsięwzięć (po zmianach dokonanych uchwałą Nr 316(XL)17 Rady Gminy Poraj z dnia 8 listopada 2017 r.) wydatki majątkowe na realizację ww. przedsięwzięcia przewidziano na lata na lata 2017 - 2020 w następujący sposób:

- 180.000,00 zł w roku 2017
- 600.000,00 zł w roku 2018
- 800.000,00 zł w roku 2019
- 450.000,00 zł w roku 2020

Naruszono tym art. 228 ust. 1 w związku z art. 226 ust. 1 pkt 8 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2016 r., poz. 1870 z późn. zm.). Zgodnie z ww. przepisami, uchwała w sprawie wieloletniej prognozy finansowej może zawierać upoważnienie dla zarządu jednostki samorządu terytorialnego do zaciągania zobowiązań związanych z realizacją zamieszczonych w niej przedsięwzięć. Wieloletnia prognoza finansowa powinna być realistyczna i określać dla każdego roku objętego prognozą co najmniej: kwoty wydatków bieżących i majątkowych wynikających z limitów wydatków na planowane i realizowane przedsięwzięcia.

W Wieloletniej Prognozie Finansowej na lata 2018 - 2033 przyjętej uchwałą Nr 331(XLIV)2018 Rady Gminy Poraj z dnia 31 stycznia 2018 r. (ze zmianami) w „Wykazie Przedsięwzięć” przewidziano w poszczególnych latach 2018 - 2021 limity wydatków z tytułu rozłożenia ceny zakupu na raty w wysokości wynikającej z ww. umowy.

Akt notarialny Rep. A nr 7027/2017 z dnia 9 listopada 2017 r. zawarł w imieniu Gminy Poraj p. Łukasz Stachera – Wójt Gminy Poraj.

- W 2014 r. oraz w 2016 r. zaciągnięto zobowiązania, które nie miały zabezpieczenia w planie finansowym wydatków Urzędu Gminy Poraj oraz w budżecie Gminy Poraj odpowiednio na rok 2014 oraz na rok 2016.

Powyższe dotyczyło:

➤ zobowiązania w kwocie 123.000,00 zł z tytułu nabycia prawa użytkowania wieczystego nieruchomości Skarbu Państwa na podstawie wykonania prawa pierwokupu dokonanego aktem notarialnym Rep. A nr 5277/2014 z dnia 29 grudnia 2014 r. Na dzień 29 grudnia 2014 r. plan finansowy wydatków Urzędu Gminy Poraj w rozdziale 70005 – „Gospodarka gruntami i nieruchomościami” § 6060 - „Zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych” wynosił 47.899,00 zł, a wykonanie planu wynosiło 47.819,37 zł. W budżecie Gminy Poraj na rok 2014 (ze zmianami) wydatki na zakupy inwestycyjne w powyższym rozdziale zaplanowano również w kwocie 47.899,00 zł. Środki na pokrycie ww. zobowiązania ujęto dopiero w budżecie Gminy Poraj na rok 2015 (ze zmianami).

Powyższe zobowiązanie było niewymagalne na dzień 31 grudnia 2014 r., termin płatności tego zobowiązania zgodnie z fakturą VAT z dnia 29 grudnia 2014 r. wystawioną za sprzedaż ww. prawa użytkowania wieczystego ustalono do 2 stycznia 2015 r.

➤ zobowiązania w kwocie 461.250,00 zł zaciągniętego na podstawie umowy nr GK.272.37.2016 z dnia 25 maja 2016 r. o zamówienie publiczne pn.: „Budowa pomieszczeń przy istniejącym Samorządowym Publicznym Przedszkolu w Poraju w formie zaprojektuj i wybuduj”. Na dzień 25 maja 2016 r. plan finansowy wydatków na to zadanie, ustalony w rozdziale 80104 - „Przedszkola”, § 6050 - „Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych” wynosił 325.000,00 zł. W budżecie Gminy Poraj na rok 2014 (ze zmianami) wydatki na ww. zadanie inwestycyjne zaplanowano również w kwocie 325.000,00 zł.

Zwiększenie planu finansowego nastąpiło dopiero 15 czerwca 2016 r. na podstawie uchwały Nr 167(XX)16 Rady Gminy Poraj z dnia 15 czerwca 2016 r. w sprawie zmian w budżecie Gminy Poraj, którą zwiększono wydatki majątkowe w powyższej klasyfikacji budżetowej o kwotę 170.000,00 zł.

Naruszono tym zasadę zaciągania zobowiązań ze środków publicznych, o której mowa w art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 885 z późn. zm.).

Powyższym naruszono również art. 261 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, zgodnie z którym kierownik samorządowej jednostki budżetowej może, w celu realizacji zadań, zaciągać zobowiązania pieniężne do wysokości kwot wydatków określonych w zatwierdzonym planie finansowym jednostki.

W myśl art. 60 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2013 r., poz. 594 z późn. zm.), wójtowi przysługuje wyłączne prawo zaciągania zobowiązań mających pokrycie w ustalonych w uchwale budżetowej kwotach wydatków, w ramach upoważnień udzielonych przez radę gminy.

Oświadczenie o wykonaniu prawa pierwokupu prawa użytkowania wieczystego do aktu notarialnego z dnia 29 grudnia 2014 r. złożył p. Łukasz Stachera – Wójt Gminy Poraj. Przed zawarciem ww. aktu notarialnego p. Jadwiga Zasik – Skarbnik Gminy Poraj złożyła pisemne oświadczenie, że środki na zakup tego prawa zostaną zabezpieczone w budżecie Gminy Poraj na rok 2015.

Umowę z dnia 25 maja 2016 r. o zamówienie zawarł w imieniu Gminy Poraj p. Łukasz Stachera – Wójt Gminy Poraj. Kontrasygnata tej umowy przez p. Jadwigę Zasik – Skarbnika Gminy Poraj została dokonana dopiero z datą 15 czerwca 2016 r., tj. z dniem zabezpieczenia w budżecie Gminy Poraj środków na realizację umowy.

Wniosek nr 1

Zaciągać zobowiązania pieniężne wyłącznie do wysokości kwot wydatków określonych w budżecie Gminy Poraj oraz planie finansowym jednostki, stosownie do art. 46 ust. 1 i art. 261 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.) oraz art. 60 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2018 r., poz. 994 z późn. zm.).

- W 2015 r. nieprawidłowo ujęto w ewidencji szczegółowej do konta 130 - „Rachunek bieżący jednostki” w dziale 600 - „Transport i łączność” w rozdziale 60016 - „Drogi publiczne gminne” § 6050 - „Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych” wydatek dokonany 15 stycznia 2015 r. w kwocie 123.000,00 zł z tytułu zakupu przez Gminę Poraj prawa użytkowania wieczystego nieruchomości stanowiących własność Skarbu Państwa. Powyższym naruszono art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 885 z późn. zm.) w związku z postanowieniami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1053 z późn. zm.), które dla tej kategorii wydatków przewidują klasyfikację według działu: 700 - „Gospodarka mieszkaniowa, rozdziału: 70005 - „Gospodarka gruntami i nieruchomościami” oraz § 6060 - „Zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych”.

Na dowodzie księgowym stanowiącym podstawę do ujęcia ww. zdarzenia w ewidencji księgowej, tj. fakturze VAT z dnia 29 grudnia 2014 r. wskazano, że wydatek zostanie dokonany z sum budżetowych wg rozdziału 70005 § 6060.

Na dzień dokonania powyższego wydatku brak było pełnego zabezpieczenia w planie finansowym wydatków Urzędu Gminy Poraj w klasyfikacji budżetowej w której wydatek ten winien zostać zakwalifikowany. W budżecie Gminy Poraj na 2015 r. przyjętym uchwałą Nr 10(IV)14 Rady Gminy Poraj z dnia 19 grudnia 2014 r. wydatki majątkowe na zakup nieruchomości zaplanowano w dziale 700, rozdziale 70005 w kwocie 104.000,00 zł. W takiej samej wysokości ustalono plan finansowy wydatków Urzędu Gminy Poraj na rok 2015 dla rozdziału 70005, § 6060. Zatem na dzień dokonania ww. wydatku brak było zabezpieczenia na kwotę 19.000,00 zł.

Dokonanie wydatku budżetowego, który nie miał pokrycia w planie finansowym jednostki naruszało wymogi art. 44 ust. 1 pkt 3 i art. 254 pkt 3 ustawy o finansach publicznych.

Zwiększenie planu finansowego wydatków Urzędu w powyższej klasyfikacji nastąpiło 27 lutego 2015 r. do kwoty 123.000,00 zł w wyniku podjętej uchwały Nr 27(VI)15 Rady Gminy Poraj z dnia 27 lutego 2015 r. w sprawie zmian w budżecie Gminy Poraj na rok 2015, którą zwiększono plan wydatków majątkowych dla rozdziału 70005 do kwoty 123.000,00 zł.

W dniu 31 marca 2015 r. dokonano przesięgowania ww. wydatku do rozdziału 70005, § 6060.

Do zadań p. Jadwigi Zasik – Skarbnik Gminy Poraj, należało dokonywanie wstępnej kontroli zgodności operacji gospodarczych i finansowych z planem finansowym Urzędu Gminy Poraj. Wydatek do zapłaty zatwierdził p. Łukasz Stachera – Wójt Gminy Poraj.

Wniosek nr 2

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Finansowego w zakresie stosowania prawidłowej klasyfikacji wydatków oraz dokonywania wydatków zgodnie z planem finansowym Urzędu Gminy Poraj, stosownie do postanowień rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1053 z późn. zm.), mając na uwadze art. 44 ust. 1 pkt 3, art. 254 pkt 3, art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.).

- *W dniu 30 grudnia 2016 r. zawarto umowę nr 1002988/156/JST/POZ/17 o kredyt w rachunku bieżącym w wysokości 2.000.000,00 zł z terminem obowiązywania od 2 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2017 r., pomimo że na dzień podpisania tej umowy brak było upoważnienia do jej zawarcia. Powyższym naruszono art. 89 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2016 r., poz. 1870 z późn. zm.) w związku z art. 212 ust. 2 pkt 1 oraz art. 211 ust. 1, ust. 2 i ust. 4 ww. ustawy. Zgodnie z przywołanymi przepisami, jednostki samorządu terytorialnego mogą zaciągać kredyty i pożyczki oraz emitować papiery wartościowe na pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu jednostki samorządu terytorialnego. Zobowiązania te podlegają spłacie lub wykupowi w tym samym roku, w którym zostały zaciągnięte lub wyemitowane. W uchwale budżetowej organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego może upoważnić zarząd do zaciągania kredytów i pożyczek oraz emitowania*

papierów wartościowych na sfinansowanie przejściowego deficytu. Budżet jednostki samorządu terytorialnego jest uchwalany na rok budżetowy. Podstawą gospodarki finansowej jednostki samorządu terytorialnego w danym roku budżetowym jest uchwała budżetowa. W myśl art. 212 ust. 1 pkt 6 ww. ustawy, uchwała budżetowa określa limit zobowiązań z tytułu zaciąganych kredytów, o których mowa w art. 89 ust. 1 i art. 90 tej ustawy.

Limit zobowiązań krótkoterminowych jakie Wójt Gminy Poraj mógł zaciągać w 2017 r. ustalono dopiero w uchwale budżetowej na rok 2017, która podjęta została uchwałą Nr 236(XXVII)16 Rady Gminy Poraj z dnia 16 grudnia 2016 r. i weszła w życie z dniem 1 stycznia 2017 r.

Ponadto, w powyższej umowie o kredyt w rachunku bieżącym zawarto postanowienia uprawniające bank do dysponowania rachunkiem bieżącym Gminy Poraj. Zgodnie z § 9 pkt 2 tej umowy niespłacone w terminie odsetki od kredytu Bank ewidencjonuje na rachunku niespłaconych należności i przystępuje do jej ściągania z wpływów na rachunek bieżący bez dyspozycji Kredytobiorcy.

Powyższe było niezgodne z art. 264 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. Stosownie do wskazanego przepisu, w celu zabezpieczenia kredytu lub pożyczki nie można udzielać pełnomocnictwa do dysponowania rachunkiem bankowym jednostki samorządu terytorialnego.

Powyższa umowa kredytu w rachunku bieżącym została podpisana przez p. Łukasza Stacherę – Wójta Gminy Poraj, przy kontrasygnacie p. Jadwigi Zasik – Skarbnika Gminy Poraj.

Wniosek nr 3

Zaciągać zobowiązania z tytułu kredytów na pokrycie występującego w trakcie roku deficytu budżetowego na podstawie obowiązujących limitów i upoważnień zawartych w uchwale organu stanowiącego, stosownie do art. 89 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2017 r., poz. 2077 z późn. zm.) w związku z art. 212 ust. 2 pkt 1 oraz art. 211 ust. 1, ust. 2 i ust. 4 tej ustawy.

Wniosek nr 4

Zapewnić zgodne z prawem zabezpieczenie spłaty kredytu w rachunku bieżącym zaciąganego przez Gminę Poraj, stosownie do art. 264 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2077 z późn. zm.).

- *Do dnia 31 grudnia 2017 r. nie dokonano spłaty kredytu w rachunku bieżącym, przeznaczonego na finansowanie przejściowego deficytu w 2017 r. Naruszono tym art. 89 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2077). Zgodnie z powyższym przepisem, zaciągnięte kredyty i pożyczki oraz wyemitowane papiery wartościowe, z przeznaczeniem na pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu jednostki samorządu terytorialnego, podlegają spłacie lub wykupowi w tym samym roku, w którym zostały zaciągnięte lub wyemitowane.*

Na dzień 31 grudnia 2017 r. (zgodnie z ewidencją analityczną do konta 134 „Kredyty bankowe” na którym ujęto zobowiązanie z tytułu tego kredytu) zadłużenie z tytułu niespłaconego kredytu w rachunku bieżącym wynosiło 1.944.811,85 zł.

Splata powyższego zadłużenia nastąpiła 29 marca 2018 r. w kwocie 65.176,05 zł i 30 marca 2018 r. w kwocie 1.879.635,80 zł.

- *W latach 2015 - 2018 nieterminowo regulowano zobowiązania z tytułu zrealizowanych robót, dostaw i usług, odpisu na rachunek bankowy zakładowego funduszu świadczeń socjalnych oraz z tytułu umowy pożyczki, czym naruszono art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 885 z późn. zm.). Zgodnie z tym przepisem, wydatki publiczne powinny być dokonywane w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Powyższe dotyczyło:*

➤ *zobowiązań z tytułu dostaw i usług:*

- *w 2015 r. w kwocie 123.000,00 zł, wynikającego z jednej faktury VAT, uregulowanego z opóźnieniem wynoszącym 15 dni;*
- *w 2016 r. w łącznej kwocie 74.941,18 zł, wynikających z pięciu faktur VAT, uregulowanych z opóźnieniem wynoszącym od 3 dni do 152 dni;*
- *w 2017 r. w łącznej kwocie 1.125.854,00 zł, wynikających z dwudziestu dziewięciu faktur VAT, uregulowanych z opóźnieniem wynoszącym od 6 dni do 166 dni;*
- *w 2018 r. w kwocie 605.000,00 zł, wynikającego z jednej faktury VAT, uregulowanego z opóźnieniem wynoszącym 9 dni.*

Na skutek nieterminowego uregulowania w 2018 r. zobowiązania w kwocie 605.000,00 zł kontrahent obciążył Gminę odsetkami w kwocie 1.044,25 zł, które uregulowano 22 lutego 2018 r. W zakresie pozostałych ww. zobowiązań do dnia kontroli Gmina nie poniosła dodatkowych kosztów w postaci odsetek związanych z ich nieterminowym uregulowaniem.

- *splaty pożyczki w kwocie 3.000.000,00 zł, uzyskanej na podstawie umowy z dnia 28 czerwca 2017 r. zawartej z Magellan S.A. z siedzibą w Łodzi z terminem spłaty do 29 grudnia 2017 r. Splata tej pożyczki nastąpiła dopiero 30 marca 2018 r. Z tytułu nieterminowej spłaty tej pożyczki Gmina Poraj poniosła dodatkowe wydatki w postaci odsetek w kwocie 69.493,15 zł.*

- *zobowiązań Urzędu Gminy Poraj z tytułu odpisu na rachunek bankowy zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, uregulowanych z naruszeniem art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnym (Dz. U. z 2016 r., poz. 800 z późn. zm.). Zgodnie z ww. przepisami, równowartość dokonanych odpisów i zwiększeń naliczonych na dany rok kalendarzowy pracodawca przekazuje na rachunek bankowy Funduszu w terminie do dnia 30 września tego roku z tym, że w terminie do dnia 31 maja tego roku przekazuje kwotę stanowiącą co najmniej 75% równowartości odpisów. Powyższe dotyczyło zaniechania przekazania w terminie do:*

- *31 maja 2017 r. 75% równowartości odpisu na rachunek bankowy zakładowego funduszu świadczeń socjalnych w kwocie 83.144,40 zł (odpis roczny 110.859,21 zł). W terminie do 31 maja 2017 r. przekazano odpis w kwocie 33.000,00 zł, co stanowiło 29,76% ustalonego rocznego odpisu,*
- *30 września 2017 r. odpisu w kwocie 110.859,21 zł. W terminie do 30 września 2017 r. przekazano łącznie odpis w kwocie 80.800,00 zł.*

Pozostałą część odpisu przekazano: 9 października 2017 r. w kwocie 2.700,00 zł, 19 października 2017 r. w kwocie 2.000,00 zł, 16 listopada 2017 r. w kwocie 500,00 zł, 7 grudnia 2017 r. w wysokości 2.500,00 zł, 8 grudnia 2017 r. w wysokości 22.359,21 zł.

Ponadto, w 2017 r. przekazywano środki na wydatki dla jednostek oświatowych w niewystarczającej wysokości, co skutkowało powstaniem w tych jednostkach zobowiązań wymagalnych. Zobowiązania wymagalne zgodnie ze sprawozdaniami Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego oraz Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji wynosiły:

- 574.972,11 zł wg stanu na 30 czerwca 2017 r. i dotyczyły zobowiązań wykazanych przez osiem jednostek oświatowych w paragrafach klasyfikacji budżetowej: 3020 „Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń” w kwocie 6.700,29 zł, 4010 - „Wynagrodzenia osobowe pracowników” w kwocie 83.321,89 zł, 4110 „Składki na ubezpieczenia społeczne” w kwocie 102.474,20 zł, 4017 „Wynagrodzenia bezosobowe” w kwocie 67,73 zł, 4440 - „Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalny” w kwocie 382.408,00 zł.

- 391.915,00 zł wg stanu na 30 września 2017 r. i dotyczyły zobowiązań wykazanych przez sześć jednostek oświatowych w paragrafie klasyfikacji budżetowej 4440 - „Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalny”.

Zgodnie z postanowieniami zarządzenia Nr 58/2011 Wójta Gminy z dnia 29 grudnia 2011 r. w sprawie zasad przekazywania środków finansowych na pokrycie wydatków realizowanych przez jednostki budżetowe działające na terenie Gminy Poraj, wysokość środków finansowych będzie przekazywana na podstawie zapotrzebowań składanych przez kierowników jednostek w terminie do 28 dnia każdego miesiąca, a zapotrzebowania te będą dotyczyć kolejnego miesiąca. Dopuszczono również możliwość składania dodatkowego zapotrzebowania poza ww. terminem.

Jednostki oświatowe składały zapotrzebowania na środki na wydatki w terminie do 28 dnia miesiąca na kolejny miesiąc.

Nieprawidłowości w zakresie nieterminowego regulowania zobowiązań stwierdzono także w trakcie poprzedniej kontroli kompleksowej przeprowadzonej w 2014 r. oraz w trakcie kontroli doraźnej przeprowadzonej w 2016 r., co znalazło odzwierciedlenie w wystąpieniach Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach, Znak: WK-6100/43/4/14/15 z dnia 27 lutego 2015 r. oraz Znak: WK-612/2/4/16 z dnia 27 czerwca 2016 r.

Przyczyną nieterminowego regulowania zobowiązań była trudna sytuacja finansowa Gminy Poraj oraz brak wystarczających środków finansowych na terminowe regulowanie zobowiązań.

Za prawidłową gospodarkę finansową Gminy Poraj odpowiedzialność ponosił p. Łukasz Stachera – Wójt Gminy Poraj, stosownie do art. 53 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 885 z późn. zm.).

Wniosek nr 5

Wzmocnić działania w celu zapewnienia spłaty kredytów zaciągniętych na pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu w sposób określony w art. 89 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2077 z późn. zm.) oraz terminowego regulowania zobowiązań Gminy Poraj, stosownie do art. 44 ust. 3 pkt 3 tej ustawy.

- *W 2018 r. przekazano na rachunki jednostek oświatowych w dniu 15 lutego 2018 r. środki na wypłatę jednorazowych dodatków uzupełniających za 2017 r., czym naruszono art. 30a ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2017 r. poz. 1189 z późn. zm.). Zgodnie z ww. przepisem, dodatki te powinny zostać wypłacone nauczycielom do dnia 31 stycznia roku kalendarzowego następującego po roku, dla którego wyliczono kwotę różnicy, w formie jednorazowego dodatku uzupełniającego. Zapotrzebowanie na środki pieniężne na wypłatę jednorazowych dodatków uzupełniających złożono w Urzędzie w dniu 20 stycznia 2018 r.*

Zadania związane z przekazywaniem środków do jednostek budżetowych należały do obowiązków pracowników Referatu Finansowego.

Z wyjaśnień pracowników Urzędu wynikało, że przyczyną powstania zobowiązań wymagalnych jednostek był brak środków finansowych na rachunku bankowym Gminy Poraj, co uniemożliwiało przekazanie ich w wysokościach wystarczających na pokrycie wydatków tych jednostek.

Za prawidłową gospodarkę finansową Gminy Poraj odpowiedzialność ponosił p. Łukasz Stachera – Wójt Gminy Poraj, stosownie do art. 53 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2077 z późn. zm.).

Wniosek nr 6

Zapewnić utrzymanie płynności finansowej pozwalającej w szczególności terminowo regulować zobowiązania Urzędu Gminy Poraj, w tym terminowo przekazywać odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych oraz przekazywać środki na wydatki dla placówek oświatowych w sposób umożliwiający kierownikom tych jednostek terminowe regulowanie zobowiązań, stosownie do art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2077 z późn. zm.), art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Dz. U. z 2018 r., poz. 1316), art. 30a ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2018 r. poz. 967) oraz postanowień zarządzenia Nr 58/2011 Wójta Gminy Poraj z dnia 29 grudnia 2011 r. w sprawie zasad przekazywania środków finansowych na pokrycie wydatków realizowanych przez jednostki budżetowe działające na terenie Gminy Poraj.

- *W latach 2016 - 2017 nieprawidłowo ustalono jako niewymagalne zobowiązania z tytułu dostaw towarów i usług, których termin płatności minął na dzień 31 grudnia 2016 r. i 2017 r.*

Powyższe stwierdzono w przypadku następujących zobowiązań:

- *dotyczącego roku 2016 w kwocie 3.900,00 zł, wynikającego z jednej faktury VAT,*
- *dotyczących roku 2017 w łącznej kwocie 19.846,37 zł, wynikających z dwunastu faktur VAT.*

Skutkiem powyższego było nie ujęcie tych zobowiązań w ewidencji księgowej prowadzonej w Urzędzie dla zobowiązań wymagalnych, ustalonej jako konto 202 - „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami – zobowiązania wymagalne” oraz nie wykazanie tych zobowiązań w sprawozdaniu Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz gwarancji i poręczeń odpowiednio za IV kwartał 2016 r. oraz za IV kwartał 2017 r. a także w sprawozdaniu Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu

terytorialnego, odpowiednio za rok 2016 i za rok 2017 jako zobowiązań wymagalnych w kolumnie „zobowiązania wymagalne”.

Stosownie do § 2 ust. 1 pkt 4 Instrukcji sporządzania sprawozdań, stanowiącej załącznik nr 9 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2014 r., poz. 1773) w układzie przedmiotowym sprawozdania Rb-Z prezentowane są zobowiązania, o których mowa w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 72 ust. 2 ustawy, wynikające z tytułów dłużnych: wymagalne zobowiązania - rozumiane jako wszystkie bezsporne zobowiązania, których termin płatności dla dłużnika minął, a które nie zostały ani przedawnione, ani umorzone. Są to zobowiązania wynikające głównie z dostaw i usług (np. faktur niezapłaconych w terminie) (...). Zobowiązanie staje się wymagalne w rozumieniu niniejszego rozporządzenia, licząc od dnia następnego po upływie terminu płatności wskazanego w dokumencie zapłaty lub zapisanego w umowie.

Stosownie również do § 9 ust. 2 pkt 5 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego stanowiącej załącznik nr 39 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2016 r., poz. 1015 z późn. zm.) w kolumnie „Zobowiązania wymagalne” wykazuje się zobowiązania, których termin zapłaty minął przed upływem okresu sprawozdawczego, a nie są ani przedawnione, ani umorzone, z wyróżnieniem zobowiązań powstałych w latach ubiegłych i zobowiązań powstałych w roku bieżącym.

Ponadto, powyższe zobowiązania wymagalne częściowo nie posiadały zabezpieczenia w planie finansowym wydatków: dotyczące 2016 r. na kwotę 2.055,15 zł, dotyczące 2017 r. na łączną kwotę 9.197,19 zł.

Zadania w zakresie ewidencjonowania zdarzeń gospodarczych w księgach rachunkowych Urzędu Gminy Poraj oraz przygotowania danych do sprawozdań budżetowych i sprawozdań w zakresie operacji finansowych należały do pracowników Referatu Finansowego. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Jadwiga Zasik – Skarbnik Gminy Poraj.

Wniosek nr 7

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Poraj w zakresie prawidłowego ustalania pod kątem wymagalności zobowiązań z tytułu dostaw i usług w celu prawidłowego prezentowania tych zobowiązań w sprawozdaniu Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz gwarancji i poręczeń, stosownie do § 2 ust. 1 pkt 4 Instrukcji sporządzania sprawozdań, stanowiącej załącznik nr 9 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2014 r., poz. 1773) oraz w sprawozdaniu Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego; stosownie do § 8 ust. 2 pkt 5 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego stanowiącej załącznik nr 36 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2018 r., poz. 109 z późn.zm.), mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.).

- *W okresie od stycznia do kwietnia 2018 r. ponoszono wydatki na zakup materiałów noszących cechy materiałów promocyjnych, pomimo realizowania od 1 stycznia 2018 r. przez Gminę Poraj programu postępowania naprawczego przyjętego na lata 2018 - 2020 uchwałą Nr 324(XLII)17 Rady Gminy Poraj z dnia 5 grudnia 2017 r.*

Powyższym naruszono art. 240a ust. 5 pkt 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2077), zgodnie z którym w okresie realizacji postępowania naprawczego jednostka samorządu terytorialnego nie może ponosić wydatków na promocję jednostki.

Powyższe stwierdzono w przypadku 6 faktur VAT na łączną kwotę 10.069,26 zł wystawionych za zakup m.in.: dyplomów, statuetek, pucharów, figurek, pilek oraz plakatów i ulotek informacyjnych.

W opisie merytorycznym czterech faktur dokonanych przez pracownika merytorycznie odpowiedzialnego za zakup materiałów wskazano, że zakup dotyczy nagród rzeczowych z przeznaczeniem na organizację zawodów sportowych i konkursów oraz organizacji Jubileuszu 15- lecia Porajskiego Towarzystwa Krzewienia Kultury Fizycznej i Sportu.

Powyższe wydatki nie zostały ujęte w klasyfikacji 75075 - „Promocja jednostek samorządu terytorialnego.

W latach poprzednich, tj. w latach 2016 – 2017, tego rodzaju wydatki klasyfikowano w rozdziale 75075 jako wydatki na promocję Gminy Poraj.

Wniosek nr 8

Zaprzestać dokonywania wydatków na zakup materiałów i usług związanych z promocją Gminy Poraj w okresie realizacji programu postępowania naprawczego, mając na uwadze art. 240a ust. 5 pkt 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2077 z późn. zm.).

W zakresie wydatków inwestycyjnych:

- *W 2017 r. udzielono zamówienia, a następnie realizowano inwestycję pn.: „Budowa centrum przesiadkowego przy stacji PKP w Poraju” na gruncie, do którego do dnia zakończenia kontroli, Gmina nie uzyskała tytułu prawnego w zakresie niezbędnym do dalszego dysponowania majątkiem powstałym w wyniku tej inwestycji. Zgodnie z art. 44 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2016 r., poz. 1870 z późn. zm.) jednostki sektora finansów publicznych dokonują wydatków zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych rodzajów wydatków. Zgodnie z art. 50 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r., poz. 446 z późn. zm.) obowiązkiem osób uczestniczących w zarządzaniu mieniem komunalnym jest zachowanie szczególnej staranności przy wykonywaniu zarządu zgodnie z przeznaczeniem tego mienia i jego ochrona. Powyższe dotyczyło:*

➤ nieruchomości oznaczonych jako działki nr: 977/5, 1176/7, 979/6 o łącznej powierzchni 0,1090 ha, stanowiącymi własność osoby prawnej, którymi Gmina Poraj dysponowała do celów budowlanych na podstawie umowy dzierżawy z dnia 31 stycznia 2017 r., zawartej na okres od dnia 1 lutego 2017 r. do dnia 31 grudnia 2023 r.

W § 7 ust. 2 i ust. 3 tej umowy zawarto zobowiązanie Gminy (dzierżawcy) do wykupu przedmiotu dzierżawy do dnia 31.12.2023 r. pod warunkiem uzyskania zgody Rady Gminy na nabycie nieruchomości.

➤ nieruchomości oznaczonych jako działki nr: 1148/1, 976/4, 975/6, 2988/2, 2987/2, 973/6, 972/7, 972/5 o łącznej powierzchni 0,5236 ha stanowiącej własność osoby prawnej, którymi Gmina Poraj dysponowała do celów budowlanych na podstawie umowy najmu z dnia 9 marca 2015 r. zawartej na okres do dnia 31 grudnia 2025 r.

W ww. umowie nie zawarto ustaleń dotyczących ewentualnego wykupu tych nieruchomości przez najemcę po zakończeniu umowy najmu. Natomiast w § 15 pkt 7 tej umowy zawarto ustalenie, zgodnie z którym po wygaśnięciu lub rozwiązaniu umowy nakłady i ulepszenia przedmiotu najmu wg wyboru wynajmującego zostaną zatrzymane bez odrębnej z tego tytułu zapłaty bądź najemca będzie zobowiązany do usunięcia wskazanych nakładów i ulepszeń przedmiotu najmu.

Zgodnie ze specyfikacją istotnych warunków zamówienia, przedmiotem ww. zamówienia są m.in. roboty budowlane polegające na rozebraniu istniejących nawierzchni jezdni i chodników oraz wykonanie nowej nawierzchni wraz z podbudową z kostki betonowej, budowa zatok autobusowych, budowa nowych parkingów, budowa ścieżki rowerowej, wykonanie oświetlenia ulicznego, wyposażenie w elementy małej architektury (ławki, kosze na śmieci, stojaki rowerowe, wiaty).

Wartość zamówienia zgodnie z umową na jego realizację Nr GK.272.43.2017 z dnia 22 grudnia 2017 r. ustalono w kwocie 1.290.000,00 zł brutto.

Wartość całej inwestycji została zaplanowana na kwotę 2.352.941,17 zł zgodnie z Wykazem przedsięwzięć stanowiącym załącznik do Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Poraj na lata 2018 - 2033 przyjętej uchwałą Nr 331(XLIV)2018 Rady Gminy Poraj z dnia 31 stycznia 2018 r. Termin realizacji tej inwestycji przewidziano na lata 2016 - 2018. W ww. wykazie przedsięwzięć zaplanowano limit wydatków na realizację ww. przedsięwzięcia na rok 2018 w kwocie 1.693.254,84 zł, natomiast nie przewidziano przedsięwzięcia związanego z wykupem nieruchomości stanowiących przedmiot dzierżawy i nie zaplanowano na ten cel limitu wydatków.

Za prawidłową gospodarkę finansową Gminy Poraj odpowiedzialność ponosił p. Łukasz Stachera – Wójt Gminy Poraj, stosownie do art. 53 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2077 z późn. zm.).

Wniosek nr 9

Podjąć działania zmierzające do uzyskania tytułu prawnego do nieruchomości gruntowych, na których w wyniku realizacji inwestycji zgodnie z umową Nr GK.272.43.2017 z dnia 22 grudnia 2017 r. powstanie Gminne Centrum Przesiadkowe, mając na uwadze art. 44 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2077 z późn. zm.) oraz art. 50 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2018 r., poz. 994 z późn. zm.).

W zakresie księgowości i sprawozdawczości:

- W 2017 r. nieprawidłowo ujęto w księgach rachunkowych Urzędu Gminy Poraj zobowiązanie wynikające z faktury VAT z dnia 9 listopada 2017 r. na kwotę 1.922.799,39 zł (brutto) wystawioną za sprzedaż Gminie Poraj prawa użytkowania wieczystego na gruntach Skarbu Państwa oraz przeniesienie własności znajdujących się na gruntach budynków i budowli.

W ewidencji konta 201 - „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami” ujęto tylko część ww. zobowiązania na kwotę 167.799,39 zł, stanowiącą I ratę ceny (splata ceny rozłożono na oprocentowane raty płatne w latach 2017 - 2021), natomiast zobowiązanie w pozostałej części tj. w kwocie 1.755.000,00 zł ujęto w ewidencji konta 240 - „Pozostałe rozrachunki”(analityczne konto 240/07 - „Pozostałe rozrachunki zobowiązania wynikające z faktur - zakup na raty”).

Powyższe było niezgodne z zasadami funkcjonowania konta 201 określonymi w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r., poz. 760).

Stosownie do ww. przepisów, konto 201 służy do ewidencji rozrachunków i roszczeń krajowych i zagranicznych z tytułu dostaw, robót i usług, w tym również zaliczek na poczet dostaw, robót i usług oraz kaucji gwarancyjnych, a także należności z tytułu przychodów finansowych.

Tożsame zasady dotyczące ujmowania zdarzeń gospodarczych na koncie 201 zostały uregulowane w planie kont dla Urzędu ustalonym zarządzeniem Nr 26./2016 Wójta Gminy Poraj z dnia 5 maja 2016 r. w sprawie wprowadzenia zasad (polityki) rachunkowości z zmianami.

Ww. faktura VAT (dowód księgowy stanowiący podstawę do ujęcia operacji gospodarczej w księgach rachunkowych) nie została opatrzona kwalifikacją (dekretacją) do ujęcia w księgach rachunkowych na właściwych kontach.

Zgodnie z art. 21 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2016 r., poz. 1047 z późn. zm.), dowód księgowy powinien zawierać co najmniej: stwierdzenie sprawdzenia i zakwalifikowania dowodu do ujęcia w księgach rachunkowych przez wskazanie miesiąca oraz sposobu ujęcia dowodu w księgach rachunkowych (dekretacja), podpis osoby odpowiedzialnej za te wskazania.

Ponadto powyższe zobowiązanie zostało wykazane w sprawozdaniu Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz gwarancji i poręczeń za IV kwartał 2017 r. w nieprawidłowej wysokości. Na dzień 31 grudnia 2017 r. zobowiązanie z ww. tytułu wynosiło 1.755.000,00 zł, natomiast w sprawozdaniu tym wykazano to zobowiązanie w pozycji E2 – „kredyty i pożyczki” jako zobowiązanie pozostałe do zapłaty wynikające z umowy sprzedaży, której cenę rozłożono na raty w kwocie 1.850.000,00 zł netto, tj. jako wartość całej ceny zakupu pomniejszonej o podatek VAT (podatek VAT wynosił 72.799,39 zł) natomiast nie pomniejszonej o spleconą pierwszą ratę w kwocie 167.799,39 zł.

Powyższe było niezgodne z § 1 ust.1 Instrukcji sporządzania sprawozdań, stanowiącej załącznik nr 9 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2014 r., poz. 1773) w związku z art. 73 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077). Stosownie do ww. zapisów Instrukcji w części A sprawozdania Rb-Z należy wykazać wartość nominalną zobowiązań jednostki na koniec danego okresu sprawozdawczego według tytułów dłużnych (układ przedmiotowy) oraz wobec grup wierzycieli. Natomiast zgodnie z art. 73 ust. 2 pkt 2 ww. ustawy przez wartość nominalną zobowiązania rozumie się wartość nominalną: zaciągniętej pożyczki, kredytu lub innego zobowiązania, to jest kwotę świadczenia głównego, należną do zapłaty w dniu wymagalności zobowiązania.

W myśl § 2 ust.1 pkt 2 ww. Instrukcji sporządzania sprawozdań, w układzie przedmiotowym prezentowane są zobowiązania, o których mowa w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 72 ust. 2 ustawy, wynikające z tytułów dłużnych: kredyty i pożyczki - rozumiane jako zobowiązania wynikające z zaciągniętych kredytów i pożyczek, jak również z umów sprzedaży, w których cena jest płatna w ratach (tzw. sprzedaż na raty).

Zadania w zakresie dekretacji dowodów księgowych, ewidencjonowania zdarzeń gospodarczych w księgach rachunkowych Urzędu Gminy Poraj oraz przygotowania danych do sprawozdań należały do pracowników Referatu Finansowego. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Jadwiga Zasik – Skarbnik Gminy Poraj.

Wniosek nr 10

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Finansowego w zakresie:

- prawidłowego kwalifikowania dokumentów księgowych do ujęcia w księgach rachunkowych, stosownie do art. 21 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2018 r. poz. 395 z późn. zm.),
 - właściwego ewidencjonowania operacji zakupu na koncie 201, stosownie do zasad funkcjonowania ww. konta określonych w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1911),
 - przygotowania danych do sporządzenia sprawozdania Rb-Z, stosownie do § 1 ust. 1, § 2 ust. 1 pkt 2 Instrukcji sporządzania sprawozdań, stanowiącej załącznik nr 9 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2014 r., poz. 1773) oraz art. 73 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.),
- mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.).

- *W latach 2014 - 2017 nieprawidłowo dokonywano zamknięcia następujących kont księgi głównej Urzędu:*
 - *konta 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych” poprzez przeniesienie sald tego konta pod datą 31 grudnia na konto 720 „Przychody z tytułu dochodów budżetowych” (z jednoczesnym przeniesieniem sald kont analitycznych prowadzonych do konta 221 na konta analityczne prowadzone do konta 720),*
 - *konta 860 „Wynik finansowy” poprzez przeniesienie salda tego konta pod datą 31 grudnia na konto 800 „Fundusz jednostki”.*

Na skutek powyższego konto 720 na koniec każdego roku wykazywało salda, natomiast konta 221 i 860 nie wykazywały sald.

Powyższe było niezgodne z zasadami funkcjonowania powyższych kont określonymi w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek

budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2013 r. poz. 289 z późn. zm.). Zgodnie z powyższymi zasadami: konto 221 może wykazywać dwa salda, saldo Wn oznacza stan należności z tytułu dochodów budżetowych, a saldo Ma - stan zobowiązań jednostki budżetowej z tytułu nadpłat w tych dochodach. Konto 720 na koniec roku nie wykazuje salda. Saldo konta 860 wyraża na koniec roku obrotowego wynik finansowy jednostki, saldo Wn - stratę netto, saldo Ma - zysk netto. Saldo jest przenoszone w roku następnym na konto 800.

Tożsame zasady funkcjonowania ww. kont wskazano również w zakładowym planie kont dla Urzędu ustalonym zarządzeniem Nr 26./2016 Wójta Gminy Poraj z dnia 5 maja 2016 r. w sprawie wprowadzenia zasad (polityki) rachunkowości (ze zmianami) oraz w poprzednio obowiązującym zakładowym planie kont dla Urzędu ustalonym zarządzeniem Nr 37/2013 Wójta Gminy Poraj z dnia 29 listopada 2013 r. w sprawie wprowadzenia zasad (polityki) rachunkowości.

Zadania w zakresie prowadzenia ksiąg rachunkowych Urzędu Gminy Poraj należały do pracowników Referatu Finansowego. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Jadwiga Zasik – Skarbnik Gminy Poraj.

Wniosek nr 11

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Finansowego w zakresie prawidłowego zamykania kont 221, 720, 800 i 860 na koniec roku obrotowego, stosownie do zasad funkcjonowania tych kont określonych w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1911), mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.).

- W miesiącu styczniu 2017 r. oraz styczniu 2018 r. koszty działalności wynikające z faktur VAT i rachunków ujęto w nieprawidłowym okresie sprawozdawczym w księgach rachunkowych Urzędu Gminy Poraj. Naruszono tym art. 6 ust. 1 oraz art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2016 r. poz. 1047 z późn. zm.). Zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy o rachunkowości, w księgach rachunkowych jednostki należy ująć wszystkie osiągnięte, przypadające na jej rzecz przychody i obciążające ją koszty związane z tymi przychodami dotyczące danego roku obrotowego, niezależnie od terminu ich zapłaty. Stosownie do art. 20 ust. 1 ww. ustawy, do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym.*

Ponadto, zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy o rachunkowości jednostki obowiązane są stosować przyjęte zasady (politykę) rachunkowości, rzetelnie i jasno przedstawiając sytuację majątkową i finansową oraz wynik finansowy.

Powyższe dotyczyło kosztów za 2016 rok wynikających z trzech faktur VAT w łącznej wysokości 720,52 zł, które ujęte zostały w księgach rachunkowych w 2017 r. oraz kosztów za 2017 rok wynikających z trzech faktur VAT w łącznej wysokości 5.797,90 zł, które ujęto w księgach w 2018 r.

Ponadto, zgodnie ze wskazanym na ww. dokumentach księgowych terminem płatności termin ten upłynął na dzień 31 grudnia 2016 r. dla ww. zobowiązań za rok 2016 w łącznej kwocie 720,52 zł i na dzień 31 grudnia 2017 r. dla zobowiązań za rok 2017 w łącznej kwocie 1.207,90 zł (zobowiązanie w kwocie 4.590,00 zł było niewymagalne na 31 grudnia 2017 r.)

Skutkiem nieprawidłowego ujęcia powyższych operacji gospodarczych w księgach rachunkowych był również brak wykazania tych zobowiązań jako wymagalnych w sprawozdaniach Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz gwarancji i poręczeń za IV kwartał 2016 r. i za IV kwartał 2017 r. oraz Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za rok 2016 r. i za 2017 r.

Zgodnie z wyjaśnieniami p. Jadwigi Zasik – Skarbnika Gminy Poraj, przyczyną takiego ujęcia ww. kosztów w księgach rachunkowych Urzędu była przyjęta zasada (praktyka), że w kosztach danego okresu sprawozdawczego ujmowane są te faktury, które wpłyną do Referatu Finansowego do 10 dnia miesiąca. Natomiast ww. faktury wpłynęły do Urzędu po dniu 10 stycznia odpowiednio roku 2017 i roku 2018.

W polityce rachunkowości ustalonej zarządzeniem Nr 26./2016 Wójta Gminy Poraj z dnia 5 maja 2016 r. w sprawie wprowadzenia zasad (polityki) rachunkowości (ze zmianami) nie zawarto wskazanej w powyższych wyjaśnieniach zasady. Natomiast zgodnie z zasadami prowadzenia ksiąg rachunkowych określonymi w załączniku Nr 1 do ww. zarządzenia (rozdział II, pkt 3.6), operacje gospodarcze należy ujmować w księgach rachunkowych zgodnie z ich treścią ekonomiczną, a ponadto zgodnie z zasadą współmierności do aktywów i pasywów danego okresu sprawozdawczego, na podstawie dokumentów należy zaliczać przychody uzyskane i koszty poniesione dotyczące okresu sprawozdawczego.

Zadania w zakresie ewidencjonowania zdarzeń gospodarczych w księgach rachunkowych Urzędu Gminy Poraj należały do pracowników Referatu Finansowego. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Jadwiga Zasik – Skarbnik Gminy Poraj.

Wniosek nr 12

Zapewnić ujmowanie kosztów działalności do prawidłowego okresu sprawozdawczego w księgach rachunkowych Urzędu Gminy Poraj, stosownie do art. 6 ust. 1, art. 20 ust.1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2018 r. poz. 395 z późn. zm.) celem prawidłowego wykazania faktycznych zobowiązań w sprawozdaniach Rb-Z oraz Rb-28S, mając na uwadze art. 4 ust.1 tej ustawy oraz art. 68 ust.2 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.).

- *W latach 2014 - 2017 zaniechano ujmowania w księgach rachunkowych Urzędu Gminy Poraj na koncie 240 - „Pozostałe rozrachunki” operacji dotyczących naliczenia rocznego odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych. Naruszono tym zasady funkcjonowania konta 240 określone w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861 z późn. zm.) oraz postanowienia obowiązującego w jednostce zakładowego planu kont wprowadzonego zarządzeniem*

Nr 26.2016 Wójta Gminy Poraj z dnia 5 maja 2016 r. ze zmianami (poprzednio zarządzenie Nr 37/2013 z dnia 29 listopada 2013 r.).

Obecnie ww. zasady funkcjonowania konta 240 reguluje rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r., poz. 1911).

W myśl natomiast art. 40 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 885 z późn. zm.), plany kont dla jednostek budżetowych powinny uwzględniać wszystkie etapy rozliczeń poprzedzające płatność dochodów i wydatków, a w zakresie wydatków i kosztów - także zaangażowanie środków.

Operacje z tytułu odpisu na ZFŚS ujmowano w księgach rachunkowych Urzędu w momencie przelewu środków na wyodrębniony rachunek ZFŚS na koncie Ma/130/2 „Rachunek bieżący jednostki” w korespondencji z kontem Wn/405 „Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia” z pominięciem konta 240.

Na koncie 240 ujmowano tylko zaległości z tytułu nieprzekazanego odpisu na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych na dzień 30 czerwca 2017 r. i 30 września 2017 r.

Na koncie 240 w 2017 r. zaksięgowano odpis w kwocie 72.059,21 zł, podczas gdy wysokość odpisu na 2017 r. wynosiła 110.859,21 zł.

Zadania w zakresie naliczania i przekazywania odpisów na ZFŚS należały do obowiązków pracowników Referatu Finansowego. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Jadwiga Zasik – Skarbnik Gminy Poraj.

Wniosek nr 13

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Finansowego w zakresie prawidłowego ujmowania na koncie 240 operacji dotyczących naliczenia rocznego odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych, stosownie do zasad funkcjonowania ww. konta określonych w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r., poz. 1911), mając na uwadze art. 40 ust. 2 pkt 2 oraz art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.).

- W latach 2014 - 2017 nieprawidłowo sporządzano sprawozdania jednostkowe Urzędu i organu oraz zbiorcze Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2014 r., od 1 stycznia do 31 grudnia 2015 r., od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 r. i od 1 stycznia 2017 r. do 30 września 2017 r. poprzez nie wykazanie w sprawozdaniach jednostkowych Urzędu i organu danych dotyczących: skutków obniżenia górnych stawek podatków, skutków udzielonych ulg i zwolnień (bez ulg i zwolnień ustawowych), skutków decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie ustawy Ordynacja podatkowa, obliczone za okres sprawozdawczy.

Naruszono tym zasady sporządzania tych sprawozdań określone w § 6 ust. 1 pkt 1 i pkt 3 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2014 r., poz. 119 z późn. zm.) oraz § 4 ust. 1 pkt 3 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego stanowiącej załącznik nr 39 do ww. rozporządzenia.

Zasady w tym zakresie analogicznie zostały uregulowane w § 6 ust. 1 pkt 1 i pkt 3 obowiązującego od 13 stycznia 2018 r. rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2018 r., poz. 109) oraz § 4 ust. 1 pkt 3 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego stanowiącej załącznik nr 36 do ww. rozporządzenia.

Zgodnie z § 6 ust. 1 pkt 1 ww. rozporządzeń, sprawozdania jednostkowe są sporządzane przez kierowników jednostek organizacyjnych na podstawie ewidencji księgowej. Natomiast w myśl § 6 ust. 1 pkt 3 sprawozdania zbiorcze w szczególności sprawozdań jednostkowych są sporządzane na podstawie sprawozdań jednostkowych jednostek im podległych oraz sprawozdania jednostkowego jednostki samorządu terytorialnego, jako jednostki budżetowej i jako organu.

Zgodnie z § 4 ust. 1 pkt 3 ww. Instrukcji, w sprawozdaniach jednostkowych z wykonania planu dochodów budżetowych, gminy za: marzec, czerwiec, wrzesień i za rok – wypełniają m.in. kolumny „Plan (po zmianach)”, „Należności”, „Potrącenia”, „Dochody wykonane (wpływy minus zwroty)”, „Dochody otrzymane”, „Saldo końcowe”, „Skutki obniżenia górnych stawek podatków obliczone za okres sprawozdawczy”, „Skutki udzielonych ulg i zwolnień...”, „Skutki decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie ustawy – Ordynacja podatkowa, obliczone za okres sprawozdawczy”.

Sporządzano odrębne sprawozdania dla udzielonych skutków obniżenia górnych stawek podatków, skutków ulg i zwolnień (bez ulg i zwolnień ustawowych) i skutków decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie ustawy Ordynacja podatkowa, obliczone za okres sprawozdawczy.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników Urzędu, ww. dane sporządzano na odrębnych formularzach z powodu problemów technicznych ujęcia ich w sprawozdaniu jednostkowym.

Zadania w zakresie sporządzania sprawozdania Rb-27S należały do pracowników Referatu Finansowego. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Jadwiga Zasik – Skarbnik Gminy Poraj.

Wniosek nr 14

Zapewnić prawidłowe sporządzanie sprawozdania Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego oraz wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Poraj w zakresie sporządzania sprawozdań Rb-27S, stosownie do § 6 ust. 1 pkt 1 i pkt 3, § 9 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 109 z późn. zm.) oraz § 4 ust. 1 pkt 3 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego stanowiącej załącznik nr 36 do ww. rozporządzenia, mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2077 z późn. zm.).

W zakresie dochodów z tytułu podatków:

- *W latach 2014 - 2018 zaniechano podjęcia czynności, mających na celu wydanie decyzji o odpowiedzialności osoby trzeciej w stosunku do podatnika o nr konta 5254 – spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, posiadającego zaległości w podatku od nieruchomości za lata 2000 - 2010 w łącznej kwocie 552.288,00 zł (wg. stanu na dzień 31 grudnia 2017 r.), stosownie do art. 116 § 1 w związku z art. 108 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. 2012 r., poz. 749 z późn. zm.) oraz art. 299 ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1030 z późn. zm.).*

Zgodnie z ww. przepisami, za zaległości podatkowe spółki z ograniczoną odpowiedzialnością odpowiadają solidarnie całym swoim majątkiem członkowie jej zarządu, jeżeli egzekucja z majątku spółki okazała się w całości lub w części bezskuteczna, a członek zarządu: 1) nie wykazał, że: a) we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub w tym czasie zostało otwarte postępowanie restrukturyzacyjne w rozumieniu ustawy z dnia 15 maja 2015 r. Prawo restrukturyzacyjne (Dz. U. z 2017 r. poz. 1508 oraz z 2018 r. poz. 149 i 398) albo zatwierdzono układ w postępowaniu o zatwierdzenie układu, o którym mowa w ustawie z dnia 15 maja 2015 r. Prawo restrukturyzacyjne, albo b) niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości nastąpiło bez jego winy; 2) nie wskazuje mienia spółki, z którego egzekucja umożliwi zaspokojenie zaległości podatkowych spółki w znacznej części.

Postępowania egzekucyjne prowadzone wobec majątku spółki okazały się bezskuteczne. Zaległości podatkowe Spółki za lata 2000 - 2010 w łącznej kwocie 566.352,54 zł zostały zabezpieczone wpisami hipotecznymi na nieruchomościach podatnika.

Zadania w zakresie podejmowania czynności zmierzających do egzekucji administracyjnej powierzono pracownikowi Referatu Finansowego. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Jadwiga Zasik – Skarbnik Gminy Poraj.

Wniosek nr 15

Podjąć działania mające na celu wydanie decyzji o odpowiedzialności podatkowej osoby trzeciej, w stosunku do podatnika o nr 5254, mając na uwadze art. 116 § 1 i art. 108 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2018 r., poz. 800 z późn. zm.), art. 299 ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych (Dz. U. 2017 r., poz. 1577 z późn. zm.).

- *Do dnia zakończenia kontroli zaliczono wpłaty dokonywane na poczet podatku od nieruchomości podatnika o nr konta 5254 – spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, przez podmiot nie będący podatnikiem, czym naruszono art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 95, poz. 613 z późn. zm.) oraz obowiązujący od 1 stycznia 2016 r. art. 62b § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. 2012 r., poz. 749 z późn. zm.). W myśl ustawy o podatkach i opłatach lokalnych podatnikiem podatku od nieruchomości są m.in. osoby prawne będące właścicielami nieruchomości lub obiektów budowlanych.*

Zgodnie z obowiązującym od 1 stycznia 2016 r. art. 62b § 1 ustawy Ordynacja podatkowa, zapłata podatku może nastąpić przez:

- 1) *małżonka podatnika, jego zstępnych, wstępnych, pasierba, rodzeństwo, ojczyma i macochę;*

- 2) aktualnego właściciela przedmiotu hipoteki przymusowej lub zastawu skarbowego, jeżeli podatek zabezpieczony jest hipoteką przymusową lub zastawem skarbowym;
3) inny podmiot, w przypadku gdy kwota podatku nie przekracza 1000 zł.

Uiszczone wpłaty na poczet podatku od nieruchomości ww. podatnika przez Spółkę nie będącą podatnikiem wynosiły:

- w 2014 r. 33.578,00 zł, oraz 2.249,00 zł z tytułu odsetek,
- w 2015 r. 30.545,00 zł, oraz 722,00 zł z tytułu odsetek,
- w 2016 r. 30.291,28 zł, oraz 1.550,72 zł z tytułu odsetek,
- w 2017 r. 31.090,00 zł, oraz 1.420,00 zł z tytułu odsetek,
- w 2018 r. (do dnia 29 marca 2018 r.) 8.376,00 zł, oraz 475,00 zł z tytułu odsetek.

Zadania w zakresie księgowości podatkowej, w tym księgowanie wpłat podatków od osób prawnych należały do pracowników Referatu Finansowego. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Jadwiga Zasik – Skarbnik Gminy Poraj.

Wniosek nr 16

Przeanalizować prawidłowość zaliczania wpłat dokonywanych przez podmiot nie będący podatnikiem na poczet zobowiązań podatkowych podatnika podatku od nieruchomości o nr konta 5254, stosownie do art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1445) i art. 62b § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2018 r., poz. 800 z późn. zm.).

- W latach 2016 - 2018 (do dnia kontroli) nieprawidłowo przeprowadzono czynności sprawdzające w zakresie wykazanych przez podatnika danych w deklaracjach na podatek od nieruchomości i podatek rolny oraz nie wezwano podatnika do udzielenia w wyznaczonym terminie niezbędnych wyjaśnień, wskazując przyczyny podania w wątpliwość rzetelności danych w nich zawartych. Było to niezgodne z art. 274a § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2015 r. poz. 613 z późn. zm.). W myśl art. 272 pkt 3 ww. ustawy, organy podatkowe pierwszej instancji dokonują czynności sprawdzających, mających na celu ustalenie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedstawionymi dokumentami.

Podatnik (nr kont 9599 i 9598 - osoba prawna) w złożonych deklaracjach na podatek od nieruchomości i na podatek rolny na lata 2016 - 2018 wykazywał różne dane dotyczące przedmiotów opodatkowania.

W deklaracji na podatek od nieruchomości na 2016 r., która wpłynęła do urzędu 29 września 2017 r. podatnik wykazał tylko dane w zakresie powierzchni zwolnionych ustawowo (nieużytki) w ilości 1936 m². W deklaracji na 2017 r. wykazano do opodatkowania 3.486 m² gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, wartość budowli: 20.000,00 zł oraz powierzchnie zwolnione (nieużytki): 1.936 m². W deklaracji na 2018 r. wykazano do opodatkowania 3.486 m² gruntów związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą, powierzchnię użytkową budynków związanych z prowadzoną działalnością: 50 m², wartość budowli: 20.000,00 zł, oraz powierzchnie zwolnione (nieużytki): 1.936 m².

W deklaracji na podatek rolny na 2016 r., która wpłynęła do urzędu 29 września 2017 r. oraz w korekcie deklaracji na podatek rolny za rok 2016 złożonej 9 lutego 2018 r. wykazano użytki zielone – klasa IV o pow. 0,3442 ha i klasa V o pow. 0,2959 ha oraz grunty pod rowami – 0,0154 ha. W deklaracji na rok 2017 wykazano użytki zielone – klasa IV o pow. 0,1439 ha i klasa V o pow. 0,1476 ha oraz grunty pod rowami – 0,0154 ha.

W deklaracji na 2018 r. wykazano użytki zielone – klasa IV o pow. 0,1439 ha i klasa V o pow. 0,1476 ha oraz grunty pod rowami – 0,0154 ha.

Do kontroli nie przedłożono dokumentów potwierdzających okoliczności dokonania zmiany przedmiotów opodatkowania. Organ podatkowy nie skorzystał z możliwości wezwania podatnika do udzielenia wyjaśnień w związku z weryfikacją deklaracji, wskazując przyczyny poddania w wątpliwość rzetelność danych w nich zawartych.

Zadania w zakresie weryfikacji składanych przez podatników deklaracji na podatek od nieruchomości, prowadzenia spraw związanych z wymiarem podatku od nieruchomości należały do pracowników Referatu Finansowego. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Jadwiga Zasik – Skarbnik Gminy Poraj.

Wniosek nr 17

Ponownie przeprowadzić czynności sprawdzające wobec podatnika o nr kont 9598 i 9599 w zakresie złożonych deklaracji na podatek od nieruchomości i podatek rolny, korekty deklaracji na lata 2016 - 2018 i zweryfikować prawidłowość ich opodatkowania, mając na uwadze art. 272 pkt 3 i art. 274a § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2018 r., poz. 800 z późn. zm.), a także art. 21 tej ustawy, z uwzględnieniem wymogów ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz.U. z 2018 r. poz. 1445) oraz ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1892 z późn. zm.).

– *W latach 2016 - 2018 (do dnia kontroli) zaniechano wezwania podatników do złożenia wyjaśnień w sprawie przyczyn niezłożenia deklaracji, informacji podatkowej, a także nie wezwano podatników do złożenia deklaracji lub korekt deklaracji. Naruszono tym art. 274a § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2015 r. poz. 613 z późn. zm.). Zgodnie z ww. przepisem, organ podatkowy może zażądać złożenia wyjaśnień w sprawie przyczyn niezłożenia deklaracji lub wezwać do ich złożenia, jeżeli nie zostały złożone mimo takiego obowiązku. Powyższe dotyczyło:*

- *podatnika o nr konta 9496 (osoby fizycznej) za 2016 r., pomimo iż podatnik nabył od Gminy Poraj nieruchomość o pow. 0,5024 ha na podstawie aktu notarialnego z dnia 28 kwietnia 2016 r. W myśl art. 6a ust. 5 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 1381 z późn. zm.) osoby fizyczne są obowiązane złożyć właściwemu organowi podatkowemu informacje o gruntach, sporządzone na formularzach według ustalonego wzoru, w terminie 14 dni od dnia zaistnienia okoliczności uzasadniających powstanie albo wygaśnięcie obowiązku podatkowego w zakresie podatku rolnego, lub o zaistnieniu zmian.*

Podatnika wezwano do złożenia informacji podatkowej i organ podatkowy dokonał wymiaru podatku rolnego na 2016 r. w kwocie 64,00 zł decyzją nr FN.3121.357.2018 z dnia 21 marca 2018 r.

- *podmiotu, któremu Gmina Poraj oddała w bezpłatne użyczenie na okres od 3 lipca do 31 października 2017 r. nieruchomości będące w użytkowaniu wieczystym Gminy o łącznej pow. 5.296 m². Podmiot do 27 kwietnia 2018 r. nie złożył deklaracji na podatek od nieruchomości i podatek leśny, pomimo że na podmiocie ciążył obowiązek jej złożenia, stosownie do art. 6 ust. 9 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz.U. z 2016 r., poz. 716 z późn. zm.) oraz art. 6 ust. 5 ustawy z dnia*

30 października 2002 r. o podatku leśnym (Dz.U. z 2016 r. poz. 374 z późn. zm.). Zgodnie z art. 272 pkt 1 lit. a pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa, organy podatkowe pierwszej instancji dokonują czynności sprawdzających, mających na celu m.in.: sprawdzenie terminowości składania deklaracji.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników Referatu Finansowego, przyczyną braku podjęcia przez organ podatkowy czynności w celu opodatkowania podatnika, było nie przekazanie zawartej umowy użyczenia z Referatu Gospodarki Komunalnej, Inwestycji i Pozyskiwania Środków do Referatu Finansowego.

W obowiązującej w jednostce instrukcji określającej zasady obiegu i kontroli dokumentów księgowych wprowadzonej zarządzeniem Nr 16 Wójta Gminy Poraj z dnia 9 maja 2012 r. nie ustalono szczegółowych procedur dotyczących terminu przekazywania umów do Referatu Finansowego.

Powyższą umowę do Referatu Finansowego przekazano dopiero 27 kwietnia 2018 r.

W dniu 30 kwietnia 2018 r. podatnik złożył wymagane deklaracje na podatek od nieruchomości i podatek leśny za miesiące VII - X 2017 r., a następnie 2 maja 2018 r. wpłacił należny podatek za 2017 r. w kwocie 809,00 zł.

- podatnika o kont 9287 i 9288, który do 30 czerwca 2017 r., który dzierżawił na podstawie umowy z dnia 9 lipca 2014 r. nieruchomości będące w użytkowaniu wieczystym Gminy położone w m. Jastrząb. Zgodnie z przedstawionym do kontroli protokołem, przekazanie nieruchomości Gminie nastąpiło dnia 30 czerwca 2017 r. Podatnik podatek od nieruchomości i podatek leśny obliczone na cały rok 2017 uiścił odpowiednio 31 stycznia 2017 r. w kwocie 882,00 zł i 22 maja 2017 r. w kwocie 10 zł.

Podatnik do 27 kwietnia 2018 r. nie złożył korekty deklaracji na podatek od nieruchomości i podatek leśny za 2017 r., do czego był obowiązany w związku z zakończeniem umowy dzierżawy zgodnie z art. 6 ust. 9 w związku z art. 6 ust.4 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2016 r., poz. 716 z późn. zm.) oraz art. 6 ust. 5 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o podatku leśnym (Dz.U. z 2016 r. poz. 374 z późn. zm.). Korektę deklaracji na podatek od nieruchomości i podatek leśny podatnik złożył dopiero w trakcie kontroli 30 kwietnia 2018 r. W dniu 5 maja 2018 r. odpisano i zwrócono podatnikowi podatek w łącznej kwocie 444,00 zł.

Zadania w zakresie weryfikacji składanych przez podatników deklaracji na podatek od nieruchomości, prowadzenia spraw związanych z wymiarem podatku od nieruchomości osób fizycznych i prawnych należały do pracowników Referatu Finansowego. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Jadwiga Zasik – Skarbnik Gminy Poraj.

Wniosek nr 18

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy w Poraju w zakresie dokonywania czynności sprawdzających w zakresie terminowości składania deklaracji, informacji podatkowych, prawidłowości danych wykazywanych w składanych przez podatników deklaracjach podatkowych, informacjach podatkowych oraz niezwłocznego przekazywania informacji o zawartych umowach w celu zapewnienia prawidłowego opodatkowania gruntów, stosownie do art. 21, art. 272 pkt 1 lit. a, art. 274a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2018 r. poz. 800 z późn. zm.) oraz wymogów ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2018 r., poz. 1445), ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1872) oraz wymogów ustawy z dnia 30 października

2002 r. o podatku leśnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1821) oraz rozważyć uszczegółowienie wewnętrznych procedur dotyczących terminu przekazywania umów użyczenia do Referatu Finansowego w celu powszechności opodatkowania, mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2077 z późn. zm.).

W zakresie dochodów z najmu/dzierżawy mienia komunalnego:

- *W latach od 2015 do dnia zakończenia kontroli, nie podejmowano czynności w celu wyegzekwowania zwrotu równowartości kwoty 40 euro przeliczonej na złote według średniego kursu euro ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski ostatniego dnia roboczego miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym świadczenie pieniężne stało się wymagalne, stanowiącej rekompensatę za koszty odzyskiwania należności od najemców gminnych nieruchomości prowadzących działalność gospodarczą, nieterminowo regulujących należności z tytułu czynszu, co było niezgodne z art. 10 ust. 1 w związku z art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (Dz.U. z 2013 r., poz. 403 z późn. zm.).*

Powyższe dotyczyło dwóch dzierżawców prowadzących działalność gospodarczą (nr konta 61 i 161), którym oddano w dzierżawę nieruchomości na podstawie umowy z dnia 5 sierpnia 2015 r. (poprzednio umowa z dnia 26 czerwca 2012 r.), oraz umowy z dnia 15 kwietnia 2016 r. Opóźnienia w zapłacie czynszu dzierżawnego dotyczyły łącznie 65 faktur i wynosiły od 2 do 395 dni.

W jednostce nie ustalono procedur w zakresie czynności związanych z dochodzeniem ww. rekompensaty.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników Urzędu Gminy, nie korzystano z uprawnienia wynikającego z art. 10 ust. 1 ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych. Żadnemu z pracowników Urzędu Gminy Poraj nie powierzono obowiązków z tytułu egzekwowania ww. należności.

Wniosek nr 19

Przeanalizować terminy płatności należności cywilnoprawnych przez kontrahentów prowadzących działalność gospodarczą, a w przypadku nieterminowych wpłat podjąć działania w celu dochodzenia należności, o których mowa w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 684 z późn. zm.) oraz powierzyć obowiązki z tytułu egzekwowania należności z tego tytułu pracownikom Urzędu Gminy Poraj, mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.).

W zakresie wynagrodzeń:

- *Na podstawie zapisów Regulaminu Wynagradzania pracowników Urzędu Gminy Poraj obowiązującego w Gminie Poraj od 2014 r. wypłacano nagrody m.in. z okazji Dnia Pracownika Samorządowego lub na koniec roku kalendarzowego bez uzasadnienia szczególnych osiągnięć pracowników. Zgodnie z art. 36 ust. 6 i art. 39 ust. 2 pkt 1 ustawy*

z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. Nr 223, poz. 1458 z późn. zm.), pracownikowi samorządowemu można przyznać nagrodę za szczególne osiągnięcia w pracy zawodowej. Pracodawca w regulaminie wynagradzania może określić warunki przyznawania oraz warunki i sposób wypłacania premii i nagród innych niż nagroda jubileuszowa.

Regulamin wynagradzania pracowników Urzędu Gminy w Poraju ustalony zarządzeniem Nr 17.2016 Wójta Gminy Poraj z dnia 10 stycznia 2017 r. (ze zmianami), a poprzednio zarządzeniami Wójta Gminy Poraj: Nr 3.2016 z dnia 11 stycznia 2016 r., Nr 9.2015 z dnia 22 stycznia 2015 r., oraz Nr 1 z dnia 8 stycznia 2014 r. przewidywał m.in. wypłacanie nagród uznaniowych w terminach(...):

- Dzień Pracownika Samorządowego,*
- za szczególne osiągnięcia w pracy zawodowej,*
- na koniec roku kalendarzowego,*

W ww. regulaminie ustalono, że wysokość nagrody ustala się w oparciu o: ocenę uzyskanych wyników w pracy zawodowej, szczególne osiągnięcia w pracy zawodowej i złożoność zadań wynikających z zakresu czynności na danym stanowisku pracy oraz wykonywanie ich w sposób prawidłowy, rzetelny i zgodny z obowiązującymi przepisami, wykonywanie innych zadań zleconych przez przełożonego (...), stopień zaangażowania w realizację wspólnych zadań prowadzonych w Urzędzie Gminy.

Na indywidualnych zawiadomieniach o przyznaniu nagród dla pracowników Urzędu Gminy Poraj, podpisywanych przez p. Łukasza Stachere – Wójta Gminy Poraj wskazywano, że nagrodę przyznano m.in. z okazji Dnia Samorządowca lub na koniec roku kalendarzowego.

Ponadto, w latach 2014, 2016 - 2018 p. Łukasz Stachera - Wójt Gminy Poraj, przyznawał pracownikom płci żeńskiej nagrody z okazji Dnia Kobiet, czym naruszono art. 36 ust. 6 i art. 39 ust. 2 pkt 1 ww. ustawy o pracownikach samorządowych, obowiązujący w Gminie regulamin wynagradzania oraz Regulamin pracy wprowadzony zarządzeniem Nr 9.2016 Wójta Gminy Poraj z dnia 25 lutego 2016 r., a poprzednio zarządzeniem Nr 8.2011 Wójta Gminy Poraj z dnia 8 lutego 2011 r. W § 89 rozdziału XVIII ww. regulaminu pracy, dotyczącego obowiązku równego traktowania w zatrudnieniu ustalono, że za naruszenie zasady równego traktowania w zatrudnieniu uważa się różnicowanie przez pracodawcę sytuacji pracownika z jednej lub kilku przyczyn, tj. płeć (...), którego skutkiem jest w szczególności (...) pominięcie przy przyznawaniu innych świadczeń związanych z pracą (...).

Z wyjaśnień p. Łukasza Stachery – Wójta Gminy Poraj wynikało, że nagrody z okazji Dnia Kobiet przyznawał z własnej inicjatywy.

Regulamin Wynagradzania obowiązujący od 2014 r. został wprowadzony przez p. Łukasza Stachera – Wójta Gminy Poraj.

Wniosek nr 20

Dostosować regulamin wynagradzania pracowników Urzędu Gminy Poraj w zakresie warunków i sposobu przyznawania nagród uznaniowych do art. 36 ust. 6 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2018 r., poz. 1260) oraz zapewnić prawidłowe przyznawanie tych nagród z uwzględnieniem szczególnych osiągnięć pracowników oraz równego traktowania w zatrudnieniu, stosownie do § 89 rozdziału XVIII ww. regulaminu pracy wprowadzonego zarządzeniem Nr 9.2016 Wójta Gminy Poraj z dnia 25 lutego 2016 r.

- *W latach 2016 - 2017 nie sprawowano należytego nadzoru w zakresie przestrzegania postanowień obowiązującego w Urzędzie Gminy Poraj Regulaminu Pracy dotyczącego ewidencjonowania usprawiedliwionych nieobecności w godzinach pracy Urzędu przez pracownika Urzędu korzystającego z ustawowego zwolnienia od pracy w celu wykonywania mandatu radnego w organie stanowiącym jednostki samorządu terytorialnego.*

Zgodnie z art. 149 § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 2014 r., poz. 1502 z późn. zm.), pracodawca prowadzi ewidencję czasu pracy pracownika do celów prawidłowego ustalenia jego wynagrodzenia i innych świadczeń związanych z pracą.

Powyższe stwierdzono na przykładzie 11 dni, w których pracownik ten uczestniczył w sesjach organu stanowiącego, odbywających się w godzinach pracy Urzędu Gminy Poraj w miesiącach luty - maj 2016 r. i luty - czerwiec 2017 r.

Na podstawie rocznej ewidencji czasu pracy za rok 2016 i za rok 2017 ww. pracownika ustalono, że w dniach w których uczestniczył on na sesji, nie korzystał z urlopu (wypoczynkowego bądź bezpłatnego), natomiast w ewidencji odnotowany jest czas pracy tego pracownika w Urzędzie w wymiarze 8 godzin. W prowadzonej w Urzędzie Gminy ewidencji wyjść pracowników (prywatnych i służbowych) pracownik ten odnotował godziny nieobecności tylko w dwóch przypadkach, w których uczestniczył w pracach organu stanowiącego, tj. w dniu 2 lutego 2017 r. i 2 marca 2017 r.

Powyższym naruszono postanowienia określone w § 5 ust. 9 pkt 2 Regulaminu Pracy ustalonego zarządzeniem Nr 9.2016 Wójta Gminy Poraj z dnia 25 lutego 2016 r. (ze zmianami), zgodnie z którymi pracownik pracujący w budynku Urzędu, opuszczający miejsce pracy w godzinach pracy obowiązany jest po uprzednim uzyskaniu zezwolenia przełożonego odnotować w przypadku wyjść w celach prywatnych - cel, godzinę wyjścia i godzinę powrotu w książce ewidencji wyjść prywatnych oraz postanowienia § 29 ust. 11 poprzednio obowiązującego Regulaminu Pracy ustalonego zarządzeniem Nr 8.2011 Wójta Gminy Poraj z dnia 8 lutego 2011 r. zgodnie z którymi, czas zwolnienia od pracy w celach prywatnych odnotowuje się w ewidencji wyjść w godzinach służbowych.

W okresie objętym kontrolą, miesięczne wynagrodzenie tego pracownika wypłacone zostało w pełnej wysokości.

Z wyjaśnień p. Łukasza Stachery – Wójta Gminy Poraj wynikało, że zwolnienie od pracy tego pracownika następowało w formie ustnej zgody pracodawcy – kierownika jednostki. Również za zgodą pracodawcy zrezygnowano z ewidencjonowania nieobecności tego pracownika w godzinach pracy w związku z tym, że w skali miesiąca czas przepracowany przez tego pracownika w godzinach ponad wymiar czasu pracy (jako Kierownika Referatu pracującego w nienormowanym czasie pracy bez prawa do dodatkowego wynagrodzenia za nadgodziny), przekracza czas jego usprawiedliwionych nieobecności.

Stosownie natomiast do postanowień określonych w § 2 ust. 1 i ust 2 ww. Regulaminu Pracy przepisy Regulaminu obowiązują wszystkich pracowników bez względu na sposób nawiązania stosunku pracy, wymiar czasu pracy i zajmowane stanowisko. Każdy pracownik obowiązany jest znać postanowienia Regulaminu i ściśle je przestrzegać.

Ponadto ustalono, że w aktualnie obowiązującym w Urzędzie Gminy Poraj ww. Regulaminie Pracy nie uregulowano sposobu rozliczania usprawiedliwionych nieobecności pracownika w pracy.

W poprzednio obowiązującym Regulaminie Pracy ustalonym zarządzeniem Nr 8.2011 Wójta Gminy Poraj z dnia 8 lutego 2011 r. uregulowania w tym zakresie zawarto § 29 pkt 11 i 13 w następujący sposób:

- czas nie przepracowany przez pracownika z powodu spóźnienia lub wyjścia w celu prywatnym powinien być odpracowany w terminie ustalonym przez przełożonego nie później jednak niż w okresie rozliczeniowym, w przeciwnym razie wynagrodzenie podlega proporcjonalnemu zmniejszeniu;

- czas zwolnienia od pracy w celach prywatnych oraz termin odpracowania odnotowuje się w Ewidencji wyjść służbowych – wyjścia prywatne. Odpracowanie to nie stanowi pracy w godzinach nadliczbowych.

Prowadzenie dokumentacji pracy pracowników służącej do rozliczania czasu pracy i naliczenia wynagrodzeń należało do obowiązków Inspektora w Referacie Organizacyjnym i Spraw Obywatelskich. Nadzór w tym zakresie sprawował Kierownik tego Referatu.

Prowadzenie ewidencji czasu pracy pracowników do celów prawidłowego ustalenia wynagrodzenia i innych świadczeń związanych z pracą należy zgodnie z art. 149 § 1 ww. ustawy kodeks pracy do obowiązków pracodawcy, tj. do p. Łukasza Stachery – Wójta Gminy Poraj.

Wniosek nr 21

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Poraj w zakresie przestrzegania postanowień Regulaminu Pracy ustalonego zarządzeniem Nr 9.2016 Wójta Gminy Poraj z dnia 25 lutego 2016 r. (ze zmianami), dotyczących ewidencjonowania usprawiedliwionych nieobecności w godzinach pracy (wyjść i powrotu), stosownie do § 5 ust. 9 pkt 2 oraz § 2 ust. 1 i ust 2 ww. Regulaminu Pracy, mając na uwadze art. 149 § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 2018 r. poz. 917 z późn. zm.) a także art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.).

Wniosek nr 22

Rozważyć uregulowanie w wewnętrznych przepisach Urzędu Gminy Poraj dotyczących pracy sposobu rozliczania usprawiedliwionych nieobecności pracowników w pracy, mając na uwadze art. 104 § 1 w związku z art. 80 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 2018 r. poz. 917 z późn. zm.).

- *W latach 2016 - 2017 p. Łukasz Stachera – Wójt Gminy Poraj zlecał wykonywanie obowiązków służbowych przy wykorzystaniu samochodu służbowego pracownikom Urzędu Gminy Poraj przebywającym na urlopach wypoczynkowych. Zgodnie z art. 14 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 2014 r., poz. 1502 z późn. zm.) pracownik ma prawo do wypoczynku, który zapewniają przepisy o czasie pracy, dniach wolnych od pracy oraz o urlopach wypoczynkowych.*

Na podstawie kart drogowych dla pojazdu służbowego marki Volkswagen Jetta za m-ce VI,VII 2016 r. oraz VII,VIII,IX,XII 2017 r. stwierdzono: w 2016 r. cztery przypadki wykorzystywania samochodu służbowego przez osoby przebywające na urlopach wypoczynkowych, a w 2017 r. jeden przypadek.

Powyższe dotyczyło w 2017 r. p. Katarzyny Kaźmierczak – Z-cy Wójt Gminy, natomiast w 2016 r. Kierownika Referatu Gospodarki Komunalnej, Inwestycji i Pozyskiwania Środków (dwa przypadki), oraz Inspektora ww. Referatu (dwa przypadki).

Ponadto p. Łukasz Stachera – Wójt Gminy Poraj w 2017 także korzystał z samochodu służbowego w czasie przebywania na urlopie wypoczynkowym.

Z wyjaśnień Wójta Gminy Poraj wynikało, że samochód służbowy wykorzystywany był wyłącznie do celów służbowych związanych z funkcjonowaniem Gminy, a specyfika pracy w jednostkach samorządu terytorialnego wymusza realizowanie obowiązków służbowych poza godzinami pracy urzędu (...). Troska o wysoki poziom realizowanych obowiązków wymusza w szczególnych przypadkach realizowanie obowiązków służbowych także w czasie urlopu wypoczynkowego. Za pracę w godzinach nadliczbowych, a także w czasie urlopu wypoczynkowego nie wypłacano pracownikom wynagrodzenia.

W przepisach wewnętrznych nie ustalono zasad korzystania z samochodów służbowych przez pracowników Urzędu oraz rozliczeń w tym zakresie. Zgodnie z art. 50 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2015 r., poz. 1515 z późn. zm.) obowiązkiem osób uczestniczących w zarządzaniu mieniem komunalnym jest zachowanie szczególnej staranności przy wykonywaniu zarządu zgodnie z przeznaczeniem tego mienia i jego ochrona.

W obowiązującym w jednostce Regulaminie Pracy, w § 54 ustalono, że pracownicy zarządzający w imieniu pracodawcy Urzędem m.in. kierownicy komórek organizacyjnych, osoby na samodzielnych stanowiskach wykonują w razie konieczności prace poza normalnymi godzinami pracy bez prawa do wynagrodzenia z tytułu pracy w godzinach nadliczbowych.

Wójt Gminy wyjaśnił ponadto, że (...) pomimo uprawnienia do dodatkowego wynagrodzenia wynikającego z art. 151 (4) § 2 Kodeksu Pracy, za pracę w godzinach nadliczbowych wynagrodzenie nie jest naliczane i wypłacane za zgodą i wiedzą pracowników. Pracownicy każdorazowo wyrażają zgodę na wykonywanie zleconych zadań w szczególnych przypadkach również w trakcie urlopu, nie wymagając rozliczenia tego czasu pracy, co z kolei powoduje brak konieczności wypłacania ekwiwalentu za niewykorzystany urlop.

Wniosek nr 23

Zapewnić pracownikom Urzędu Gminy Poraj prawo do wypoczynku zgodnie z art. 14 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 2018 r., poz. 917 z późn. zm.).

Wniosek nr 24

Wprowadzić procedury wewnętrzne dotyczące korzystania z samochodów służbowych przez pracowników Urzędu Gminy Poraj i rozliczeń w tym zakresie mając na uwadze art. 50 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2018 r., poz. 994 z późn. zm.) a także art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.).

W zakresie gospodarowania nieruchomościami:

- *W przeprowadzonych w 2014 r. oraz w 2018 r. przetargach ustnych nieograniczonych na sprzedaż nieruchomości, ogłoszenie o przetargu podano do publicznej wiadomości z naruszeniem terminów wynikających z art. 38 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2014 r. poz. 518 z późn. zm.). Stosownie do ww. przepisu, ogłoszenie o przetargu podaje się do publicznej wiadomości nie wcześniej, niż po upływie terminów do składania wniosków przez osoby, którym przysługuje pierwszeństwo*

w nabyciu nieruchomości na podstawie art. 34 ust. 1 pkt 1 i pkt 2 ustawy. Termin ten zgodnie z przywołanym art. 34 ust. 1 pkt 1 i pkt 2 wynosi nie mniej niż 6 tygodni od dnia wywieszenia wykazu nieruchomości przeznaczonych do zbycia. Powyższe dotyczyło:

➤ przetargów zorganizowanych w dniu 6 października 2014 r. na sprzedaż nieruchomości położonych w Jastrzębiu, oznaczonych jako działki ewidencyjne nr: 155/1, 155/2, 156/1, 156/2, 1459/1, 1459/3, 1459/2, w których ogłoszenie o przetargu podano do publicznej wiadomości w dniu 4 września 2014 r., natomiast termin do złożenia wniosku przez uprawnione osoby wyznaczono w wykazie nieruchomości na 6 tygodni od dnia ogłoszenia wykazu tj. od dnia 6 sierpnia 2014 r., zatem termin do ogłoszenia przetargu upływał dopiero w dniu 17 września 2014 r.

➤ przetargów przeprowadzonych w dniu 12 lutego 2018 r. na sprzedaż prawa użytkowania wieczystego przysługującego Gminie wraz z przeniesieniem prawa własności posadowionych na gruncie budynków i budowli na nieruchomościach położonych w Jastrzębiu, oznaczonych jako działki ewidencyjne nr: 794, 795, 796, 797, 798, 799, 941/7, 942/3, 943/2, 944/3, 945/4, 946, 947, 948, 949, 950/4, 951/3, 952/3, 953/3, 954/3, 955/5 oraz jako działki nr: 786/3, 788/3, 789/5, 790/5, 791/4, 792/4, 793/2, 800/3, 958/4, 959/2, 960/2, 961/2, 962/4, w których ogłoszenie o przetargu podano do publicznej wiadomości w dniu 12 stycznia 2018 r., natomiast termin do złożenia wniosku przez uprawnione osoby wyznaczono w wykazie nieruchomości na 6 tygodni od dnia ogłoszenia wykazu tj. od dnia 22 grudnia 2017 r., zatem termin do ogłoszenia przetargu upływał dopiero dnia 2 lutego 2018 r.

Przygotowanie dokumentacji do sprzedaży nieruchomości należało do pracowników Referatu Gospodarki Komunalnej i Pozyskiwania Inwestycji. Nadzór w tym zakresie sprawował Kierownik tego Referatu.

- W dniu 22 maja 2015 r. przeprowadzono drugi ustny przetarg nieograniczony na sprzedaż nieruchomości oznaczonej jako działka ewidencyjna nr 1459/2, położonej w Jastrzębiu, w którym obniżono cenę wywoławczą nieruchomości, pomimo upływu 6 miesięcy od dnia zamknięcia pierwszego przetargu, a tym samym nie spełniono przesłanki do zorganizowania drugiego przetargu uprawniającego do obniżenia ceny wywoławczej. Przy organizacji drugiego przetargu, cenę wywoławczą obniżono o 14.200,00 zł. Powyższym naruszono art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2014 r. poz. 518 z późn. zm.), zgodnie z którym jeżeli pierwszy przetarg zakończył się wynikiem negatywnym, w okresie nie krótszym niż 30 dni, ale nie dłuższym niż 6 miesięcy, licząc od dnia jego zamknięcia, przeprowadza się drugi przetarg, w którym właściwy organ może obniżyć cenę wywoławczą nieruchomości ustaloną przy ogłoszeniu pierwszego przetargu.

Zaniechano również ponownego sporządzenia i podania do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości przeznaczonych do zbycia, o którym mowa w art. 35 ust.1 ww. ustawy, co w przypadku nie dochowania terminu do zorganizowania drugiego przetargu było wymagane stosownie do brzmienia art. 39 ust. 3 ww. ustawy o gospodarce nieruchomościami. Stosownie do ww. przepisu w przypadku zachowania terminów, o których mowa w art. 39 ust. 1 i 2 właściwy organ nie ma obowiązku ponownego sporządzania wykazu nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży lub oddania w użytkowanie wieczyste.

Pierwszy przetarg na sprzedaż tej nieruchomości zakończony wynikiem negatywnym przeprowadzony został w dniu 6 października 2014 r., natomiast drugi przetarg

wyznaczono na dzień 22 maja 2015 r., podczas gdy termin, w którym mógł zostać przeprowadzony drugi przetarg upłynął w dniu 6 kwietnia 2015 r.

W sytuacji niespełnienia przesłanki do zorganizowania drugiego przetargu, nieruchomość mogła zostać wystawiona do sprzedaży według procedury określonej dla pierwszego przetargu.

Ponadto, w konsekwencji przeprowadzenia ww. drugiego przetargu, zakończonego również wynikiem negatywnym, powyższa nieruchomość została sprzedana w trybie rokowań, pomimo że, w związku z niedochowaniem terminu do przeprowadzenia drugiego przetargu w trybie art. 39 ust.1 ww. ustawy, nie zostały spełnione również przesłanki do zbycia tej nieruchomości w trybie rokowań, mając na uwadze art. 39 ust. 2 w związku z ww. art. 39 ust.1 tej ustawy. Stosownie do art. 39 ust. 2 jeżeli drugi przetarg zakończył się wynikiem negatywnym, właściwy organ w okresie nie krótszym niż 30 dni, ale nie dłuższym niż 6 miesięcy, licząc od dnia jego zamknięcia, może zbyć nieruchomość w drodze rokowań albo organizować kolejne przetargi. Przy ustalaniu warunków kolejnych przetargów stosuje się zasady obowiązujące przy organizowaniu drugiego przetargu. Przy rokowaniach ponownie obniżono cenę wywoławczą nieruchomości o 17.000,00 zł.

Rokowania, w których wyłoniono nabywcę ww. nieruchomości, przeprowadzono w dniu 27 lipca 2015 r. Przeniesienia własności nieruchomości dokonano aktem notarialnym Rep. A Nr 4161/2015 z dnia 29 października 2015 r.

Przygotowanie dokumentacji do sprzedaży nieruchomości należało do pracowników Referatu Gospodarki Komunalnej i Pozyskiwania Inwestycji. Bezpośredni nadzór w tym zakresie sprawował Kierownik tego Referatu.

Wniosek nr 25

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Poraj w zakresie:

- prawidłowego podawania do publicznej wiadomości ogłoszeń o przetargu na sprzedaż nieruchomości zgodnie z art. 38 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2018 r., poz. 121)
- prawidłowego organizowania i przeprowadzania przetargów zgodnie z art. 39 ust. 1, ust. 2 i ust. 3 ww. ustawy o gospodarce nieruchomościami, mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.).

W zakresie udzielanych dotacji:

- W przeprowadzonych w 2016 r. i w 2017 r. otwartych konkursach ofert na realizację zadań publicznych w zakresie sportu i kultury fizycznej na terenie Gminy Poraj, przyjęto jako prawidłowe oferty, w których zostały wskazane koszty przewidziane do sfinansowania ze środków dotacji w sposób niezgodny z ogłoszeniem otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych odpowiednio: w 2016 r. i w 2017 r.

Powyższe dotyczyło ofert złożonych przez Ludowy Klub Sportowy „Polonia” Poraj z siedzibą w Poraju, w których wskazano do poniesienia koszty określone jako „pozostałe koszty” w wysokości 25.600,00 zł (w 2016 r.) oraz w wysokości 44.300,00 zł (w 2017 r.). W ww. ogłoszeniach o konkursie ofert enumeratywnie wyliczono rodzaje kosztów jakie mogły być ponoszone ze środków dotacji i w katalogu tym nie mieściły się tego rodzaju niesprecyzowane koszty.

Powyższym naruszono art. 15 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2014 r. poz. 1118 z późn. zm.), zgodnie z którym organ administracji publicznej przy rozpatrywaniu ofert ocenia przedstawioną kalkulację kosztów realizacji zadania publicznego, w tym w odniesieniu do zakresu rzeczowego zadania.

Ponadto, powyższe oferty nie zawierały wszystkich wymaganych informacji, jak również w poszczególnych częściach zawierała informacje w zakresie nie odpowiadającym wymogom wynikającym z wzoru oferty ustalonego rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie wzoru oferty i ramowego wzoru umowy dotyczących realizacji zadania publicznego oraz wzoru sprawozdania z wykonania tego zadania (Dz. U. 2011 Nr 6, poz. 25) oraz rozporządzeniem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 17 stycznia 2016 r. w sprawie wzorów ofert i ramowych wzorów umów dotyczących realizacji zadań publicznych oraz wzorów sprawozdań z wykonania tych zadań (Dz. U. z 2016 r., poz. 1300), co dotyczyło:

a) w 2016 r.

➤ braku w ofercie deklaracji o zamiarze odpłatnego bądź nieodpłatnego wykonania zadania publicznego, co było wymagane art. 14 ust 1 pkt 6 ww. ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Zgodnie z ww. wzorem oferty, deklaracja ta miała postać oświadczenia o pobieraniu/niepobieraniu opłat od adresatów zadania, natomiast w zawartym w ofercie oświadczeniu o pobieraniu/niepobieraniu opłat od adresatów zadania nie wskazano, która forma jest właściwa;

➤ braku wskazania czy oferent składający ofertę zalega bądź nie zalega z opłacaniem należności z tytułu zobowiązań podatkowych i składek na ubezpieczenia społeczne, co również było wymagane zgodnie ze wzorem oferty ustalonym ww. rozporządzeniem z dnia 15 grudnia 2010 r.

➤ nieujęcia żadnych informacji w pozycji III.9 - „Harmonogram” w kolumnie: „Poszczególne działania w zakresie realizowanego zadania publicznego”;

➤ wskazania w pozycji III.8 - „Opis poszczególnych działań w zakresie realizacji zadania” nazwy kosztów według rodzaju, przewidzianych do poniesienia przy realizacji zadania oraz kwoty dotacji na ich sfinansowanie, które to informacje powinny być ujęte w pozycji IV - „Kalkulacja przewidywanych kosztów realizacji zadania”, pkt 1 „Kosztorys ze względu na rodzaj kosztów”, natomiast nie opisano jakie działania zostaną podjęte w celu realizacji zadania,

➤ braku wskazania, w pozycji IV. - „Kalkulacja przewidywanych kosztów realizacji zadania”, pkt 1 „Kosztorys ze względu na rodzaj kosztów”, w kolumnie: „Koszt całkowity” i w kolumnie „z tego do pokrycia ze środków dotacji”, kwot dla poszczególnych rodzajów kosztów merytorycznych. Podano tylko łączną kwotę tych kosztów, tj. 210.000,00 zł (kwoty przewidziane dla poszczególnych kosztów według rodzaju wskazano w innej części oferty tj. w pozycji III.8 „Opis poszczególnych działań w zakresie realizacji zadania”).

b) w 2017 r.

➤ braku wskazania czy oferent zalega bądź nie zalega z opłacaniem należności z tytułu zobowiązań podatkowych oraz składek na ubezpieczenia społeczne. Powyższe wymagane było zgodnie ze wzorem ustalonym ww. rozporządzeniem z dnia 17 stycznia 2016 r.

➤ w pozycji IV.6 - „Opis poszczególnych działań w zakresie realizacji zadania” wskazano nazwy kosztów według rodzaju, przewidzianych do poniesienia przy realizacji zadania oraz kwoty dotacji na ich sfinansowanie, natomiast nie opisano jakie działania zostaną podjęte w celu realizacji zadania,

➤ w pozycji IV.7 - „Harmonogram na rok...” w kolumnie „nazwa działania” również jako działania wskazano tylko nazwy poszczególnych kosztów według ich rodzaju.

W wyniku przeprowadzonego konkursu w 2016 r. i w 2017 r. powierzono ww. podmiotowi realizację zadania publicznego pn.: „Szkolenie sportowe dzieci i młodzieży, organizacja imprez sportowych wśród dzieci i młodzieży, organizacja imprez sportowych i rekreacyjnych na terenie Gminy Poraj” oraz na poszczególne lata przyznano dotację w kwocie 210.000,00 zł na podstawie umowy odpowiednio: Nr 1/S/2016 z dnia 8 stycznia 2016 r. oraz Nr 1/S/2017 z dnia 11 stycznia 2017 r.

Obowiązki w zakresie oceny i wyboru ofert należały do członków komisji konkursowej, powołanej zarządzeniem Nr 70/2015 Wójta Gminy Poraj z dnia 10 grudnia 2015 r. oraz zarządzeniem Nr 59/2016 Wójta Gminy Poraj z dnia 20 grudnia 2016 r.

Wniosek nr 26

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Poraj w zakresie przeprowadzania otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych przez podmioty niezaliczane do sektora finansów publicznych, stosownie do art. 14 ust. 1 pkt 6 i art. 15 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2018 r. poz. 450 z późn. zm.) oraz postanowień rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 17 sierpnia 2016 r. w sprawie wzoru oferty i ramowego wzoru umowy dotyczących realizacji zadania publicznego oraz wzoru sprawozdania z wykonania tego zadania (Dz. U. z 2016 r. poz. 1300), mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.).

- W 2017 r. przyjęto jako prawidłowe sprawozdanie złożone przez Ludowy Klub Sportowy „Polonia” Poraj z siedzibą w Poraju z wykonania zadania publicznego pn.: „Szkolenie sportowe dzieci i młodzieży, organizacja imprez sportowych wśród dzieci i młodzieży, organizacja imprez sportowych i rekreacyjnych na terenie Gminy Poraj” w 2016 r. pomimo, że w powyższym sprawozdaniu wykazano koszty pokryte ze środków dotacji dla poszczególnych rodzajów kosztów w wyższych kwotach niż przewidziano w ofercie, która stanowiła załącznik do umowy dotacji jako jej integralna część. W umowie Nr 1/S/2016 z dnia 8 stycznia 2016 r. na realizację tego zadania nie przewidziano możliwości przesuwania środków w trakcie realizacji zadania w ramach poszczególnych rodzajów kosztów (nie zawarto opcji dopuszczającej możliwość zwiększenia kosztów w poszczególnych pozycjach o określony procent).

Powyższe dotyczyło następujących kosztów:

	Oferta:	Sprawozdanie:
1) wynagrodzenie kadry trenerskiej i obsługi	67.600,00 zł	67.650,00 zł
2) delegacje sędziowskie	22.000,00 zł	22.054,00 zł
3) opłaty startowe	24.000,00 zł	24.067,00 zł

łącznie przekroczenia kosztów w stosunku do przewidzianych wynoszą 171,00 zł.

W pozostałych rodzajach kosztów przewidzianych do sfinansowania ze środków dotacji wykazano koszty niższe od przewidzianych w ofercie również łącznie o kwotę 171,00 zł.

Powyższe było niezgodne z art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2016 r. poz. 1817 z późn. zm.), zgodnie z którym organizacje pozarządowe przyjmując zlecenie realizacji zadania publicznego zobowiązują się do wykonania zadania publicznego w zakresie i na zasadach określonych w umowie odpowiednio o wsparcie realizacji zadania publicznego lub o powierzenie realizacji zadania publicznego.

Ponadto, stosownie do art. 17 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy, organ administracji publicznej zlecający realizację zadania publicznego może dokonywać kontroli i oceny realizacji zadania, w szczególności prawidłowości wykorzystania środków publicznych otrzymanych na realizację zadania.

Z wyjaśnień pracowników Urzędu Gminy Poraj wynikało, że brak w umowie postanowień dopuszczających możliwość zwiększenia poszczególnych kosztów o określony procent był wynikiem przeoczenia a zgodną wolą stron umowy było by taka opcja była dopuszczona i by możliwość przekroczenia poszczególnych kosztów wynosiła nie więcej niż 10%.

Zadania w zakresie rozliczania udzielonych dotacji należały do pracowników Referatu Komunikacji Społecznej, Informatyki i Promocji. Nadzór w tym zakresie sprawował Kierownik tego Referatu.

Wniosek nr 27

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Poraj w zakresie sprawdzania sprawozdań z realizacji zadań publicznych przez podmioty spoza sektora finansów publicznych stosownie do art. 16 ust. 1 i art. 17 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2018 r. poz. 450 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.).

- W latach 2016 - 2017 udzielano z budżetu Gminy Poraj dotacji podmiotowych dla instytucji kultury – Gminnego Ośrodka Kultury w Poraju bez określenia zasad przekazywania i rozliczenia tej dotacji. Powyższe było niezgodne z art. 126, art. 247 ust. 2 i art. 251 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.). Stosownie do wskazanych przepisów art. 126 i art. 251 ust. 1 ww. ustawy o finansach publicznych, dotacje są to podlegające szczególnym zasadom rozliczania środki z budżetu państwa, budżetu jednostek samorządu terytorialnego oraz z państwowych funduszy celowych przeznaczone na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań publicznych. Dotacje udzielone z budżetu jednostki samorządu terytorialnego w części niewykorzystanej do końca roku budżetowego podlegają zwrotowi do budżetu tej jednostki w terminie do dnia 31 stycznia następnego roku. Zgodnie z art. 247 ust. 2 tej ustawy, zarząd jednostki samorządu terytorialnego sprawuje ogólny nadzór nad realizacją, określonych uchwałą budżetową, dochodów i wydatków, przychodów i rozchodów budżetu jednostki samorządu terytorialnego.*

Ww. samorządowa instytucja kultury złożyła pisemne rozliczenie dotacji podmiotowej za rok 2016 i za rok 2017 w terminie do 31 stycznia odpowiednio 2017 r. i 2018 r.

W trakcie kontroli, uregulowano zasady i tryb przekazywania oraz rozliczania dotacji podmiotowej z budżetu gminy dla samorządowej instytucji kultury zarządzeniem Nr 20/2018 Wójta Gminy Poraj z dnia 17 kwietnia 2018 r.

- *W latach 2017 - 2018 złożone przez Gminny Dom Kultury sprawozdania z realizacji planu finansowego za 2016 r. i za 2017 r. przyjęto z pominięciem procedur określonych w § 40 i 42 załącznika nr 1 do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych (Dz.U. Nr 14, poz. 67). Ww. sprawozdania nie zostały opatrzone datą wpływu do Urzędu oraz numerem pod którym dokumenty te zostały zarejestrowane w centralnym rejestrze przesyłek wpływających, nie przedłożono również udokumentowania, że dokonano takiego zarejestrowania.*

Stosownie do wskazanych przepisów, punkt kancelaryjny rejestruje przesyłki wpływające. Po zarejestrowaniu przesyłki na nośniku papierowym punkt kancelaryjny umieszcza i wypełnia pieczęć wpływu na pierwszej stronie pisma lub, w przypadku gdy nie ma możliwości otwarcia koperty, na kopercie.

W związku z powyższym nie można również stwierdzić, czy wskazana samorządowa instytucja kultury dochowała terminu do złożenia tych sprawozdań, określonego w art. 265 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.). Stosownie do ww. przepisu samorządowe instytucje kultury, dla których organem założycielskim jest jednostka samorządu terytorialnego, przedstawiają właściwemu zarządowi jednostki samorządu terytorialnego w terminie do dnia: 28 lutego roku następującego po roku budżetowym - sprawozdanie roczne z wykonania planu finansowego.

Obowiązki w zakresie przekazania tych sprawozdań do punktu kancelaryjnego celem ich zarejestrowania spoczywały na pracownikach Referatu Finansowego, do którego sprawozdania zostały dostarczone. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Jadwiga Zasik – Skarbnik Gminy Poraj.

Wniosek nr 28

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Poraj, w zakresie rejestrowania w punkcie kancelaryjnym składanych przez samorządowe instytucje kultury sprawozdań z wykonania planu finansowego, stosownie do procedur określonych w § 40 oraz § 42 załącznika nr 1 do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych (Dz. U. Nr 14, poz. 67), mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2077 z późn. zm.).

W zakresie realizacji gminnego programu przeciwdziałania narkomanii:

- *W latach 2016 - 2017 sprawozdania z realizacji gminnych programów rozwiązywania problemów alkoholowych, obejmujące również efekty działań w zakresie przeciwdziałania narkomanii zostały sporządzone i przedłożone Radzie Gminy Poraj z niedochowaniem terminu określonego w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 r. poz. 124 z późn. zm.). Stosownie do wskazanego przepisu, organ wykonawczy gminy sporządza raport z wykonania w danym roku Gminnego Programu i efektów ich realizacji, który przedkłada radzie gminy, w terminie do dnia 31 marca roku następującego po roku, którego dotyczy raport. Natomiast przedmiotowe sprawozdanie z dnia 10 kwietnia 2017 r. za rok 2016 oraz*

sprawozdanie z dnia 10 kwietnia 2018 r. za rok 2017 zostało przedłożone Radzie Gminy Poraj odpowiednio: 27 kwietnia 2017 r. oraz 26 kwietnia 2018 r.

Ponadto, w podstawie prawnej uchwał Rady Gminy Poraj: Nr 110(XIV)15 z dnia 15 grudnia 2015 r. na 2016 r. oraz Nr 220(XXV)16 z dnia 25 listopada 2016 r. na 2017 r., dotyczących „Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych” nie wskazano przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 r. poz. 124 z późn. zm.), pomimo iż Rada Gminy w uchwałach tych zatwierdziła projekt „Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii”. Jako podstawę prawną wskazano jedynie przepisy ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2015 r. poz. 1286 z późn. zm.).

Sprawy związane z profilaktyką oraz przeciwdziałaniem problemom alkoholowym i narkomanii należały do pracowników Referatu Komunikacji Społecznej, Informatyki i Promocji. Nadzór w tym zakresie sprawował Kierownik tego Referatu.

Przygotowanie projektów uchwał rady gminy w myśl art. 30 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2013 r., poz. 594 z późn. zm.) należało do p. Łukasza Stachery – Wójta Gminy Poraj.

Wniosek nr 29

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Poraj w zakresie: sporządzania i przedkładania Radzie Gminy Poraj sprawozdania z realizacji gminnych programów rozwiązywania problemów alkoholowych, obejmujące również efekty działań przeciwdziałania narkomanii oraz prawidłowego opracowania projektu uchwał Rady Gminy Poraj ustalających Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii, stosownie do art. 10 ust. 1, ust. 2 i ust. 3 oraz art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2018 r., poz. 1030), mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2077 z późn. zm.).

W zakresie rozliczeń z jednostkami organizacyjnymi:

- W latach 2014 - 2018 (do dnia kontroli) Gmina Poraj nie wypełniła obowiązku wynikającego z art. 49 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2014 r., poz. 191 z późn. zm., Dz. U. z 2016 r., poz. 1379 z późn. zm., Dz. U. z 2018 r., poz. 967) w zakresie utworzenia w budżetach Gminy funduszu nagród dla nauczycieli. Zgodnie z ww. przepisami w budżetach organów prowadzonych szkoły tworzy się fundusz nagród dla nauczycieli za ich osiągnięcia dydaktyczno-wychowawcze. Powyższe było także niezgodne z obowiązującą w Gminie Poraj uchwałą Nr 136(XXV)2004 Rady Gminy Poraj w sprawie kryteriów i trybu przyznawania nagród dla nauczycieli za ich osiągnięcia dydaktyczno-wychowawcze. W myśl ww. uchwały nagrody przyznawane są ze specjalnie wyodrębnionego w budżecie Gminy funduszu nagród. Wójt Gminy Poraj i Skarbnik Gminy Poraj wyjaśnili, że 1% od planowanych wynagrodzeń nauczycieli naliczono w budżetach placówek oświatowych.*

Zadania związane z przygotowaniem projektów budżetów Gminy Poraj na lata 2014 - 2018 należały do obowiązków Skarbnika Gminy.

Ponadto stwierdzono, że do dnia kontroli nie zorganizowano należycie realizacji obowiązków gminy w zakresie zapewnienia opieki nad dziećmi w czasie ich dowozu do szkół. Obowiązki w tym zakresie wykonywali nauczyciele świetlic w ramach godzin pracy wynikających z łączącego ich stosunku pracy z placówką oświatową. Powyższe było niezgodne z art. 42 ust. 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karty nauczyciela (Dz. U. z 2014 r., poz. 191 z późn. zm.). Stosownie do ww. przepisów w ramach czasu pracy oraz ustalonego wynagrodzenia nauczyciel obowiązany jest realizować zajęcia dydaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze, prowadzone bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz, inne zajęcia i czynności wynikające z zadań statutowych szkoły, w tym zajęcia opiekuńcze i wychowawcze uwzględniające potrzeby i zainteresowania uczniów, zajęcia i czynności związane z przygotowaniem się do zajęć, samokształceniem i doskonaleniem zawodowym.

Ponadto, stosownie do dyspozycji wynikającej z art. 39 ust. 3 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r., poz. 59 z późn. zm.), a poprzednio obowiązującego do dnia 31 sierpnia 2017 r. - z art. 17 ust 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r., Nr 173, poz. 1808 z późn. zm.) obowiązki związane z dowożeniem dzieci do szkół oraz zapewnienie im w tym czasie opieki spoczywały na gminie a nie na placówkach oświatowych.

Zgodnie z wyjaśnieniami p. Łukasza Stachery - Wójta Gminy i p. Jadwigi Zasik – Skarbnika Gminy, opiekę nad dziećmi w czasie ich przewozu sprawowali nauczyciele świetlic szkolnych w ramach swojej umowy o pracę.

Wniosek nr 30

Ująć w budżecie Gminy Poraj na 2018 r. środki na fundusz nagród dla nauczycieli, stosownie do przepisów art. 49 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta nauczyciela (Dz. U. z 2018 r., poz. 967) oraz zapewnić transport i opiekę nad dziećmi w czasie dowozu do szkół w sposób zgodny z wymogami art. 39 ust. 3 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2018 r., poz. 996 z późn. zm.) oraz art. 42 ust. 2 ww. ustawy Karta nauczyciela.

Stosownie do treści art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2016, poz. 561) sprawozdanie o sposobie realizacji wniosków pokontrolnych należy przedłożyć Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Katowicach, w **terminie 30 dni** od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków pokontrolnych zawartych w niniejszym wystąpieniu przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń w **zakresie wymienionym w art. 9 ust. 4 ustawy** z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych. Zastrzeżenia można wносить do **Kolegium** tutejszej Izby, w **terminie 14 dni** od daty otrzymania wystąpienia.

Prezes
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Katowicach
Daniel Kołodziej

Elektronicznie podpisany przez Daniel Kołodziej